

KRISLAI

šliupizmo Finalas
Arčiau prie Bažnyčios
Amerikoniški Doleriai
Komunistų Įtakos Augimas
Rašo L. Pruseika

Nabašniko Astramsko parašytoj Susivienijimo Istorijoj yra keli puslapiai apie tai, kaip šliupas ir dar du jo draugai laisvamaniai spaviedojosi pas kunigą Kolesinską Pittstone. Tai buvo jau daugiau, kaip 30 metų tam atgal.

Toj pat dvasioj šliupas užbaigė savo karjerą. Nesenai vienoj žemaitijos bažnyčioj šliupas paėmė šliubą su visom bažnytinėm ceremonijom. Atsiminkit kunigo Tumo žodžius: Jonai, aš tave myliu...

Šliupo karjera užsibaigė bažnyčioje. Taip atsitiko ir su visais šliuparniais. Nuvažiuokite į Baltimore, į Senadorį, į Mahanoy City, į Scrantoną ir Wyoming klonį, į tuos miestus, kur šliupas asmeniškai darbovos ir kur savo laiku buvo labai stipri šliupizmo įtaka, ir jūs pamatysite, kad bažnyčia, romiška ar neprigulminga, sugėrė visą lietuvišką laisvamanybę.

Iš eilės seks grigaitiniai socialistai, kurių kelionės galas taip pat pasibaigs bažnyčioj.

Ar skaitote "Tėvynėje" tūlo Stikliaus korespondencijas, ta paties Stikliaus, kuris kadaise parašė bedieviškas daktatų gadzinkas? Skaičiau jo korespondenciją apie Virbalį ir Kybartus. Ak, kokių įkvėpimų jį apėmė! Pusė korespondencijos tai kodylių smilkymas tai bažnyčiai.

Ne prieuolamai "Tėvynėje" talpina tokias korespondencijas.

Newarko tautininkas Trečiokas, kurio snukio atvaizdas tilpo Lietuvos fašistiniam "Aide", žada pasirūpinti, kad sekamais metais į Lietuvą iš Amerikos nukeliautų bent dešimtis tūkstančių ekskursantų. Kaune susidarė komisija, kurion įeina tasai pats Trečiokas, Račkuskas ir tūli kiti buvę amerikiečiai ir kuriai pavesta užmėtyti kandidatus, kuriems bus dalinama fašistiniai ordenai. Tūli laikraščiai praneša ir apie tam tikrą reptilišką fondą, iš kurio bus imama pinigai fašistinei propagandai Amerikoj skleistai.

Kuriuo tikslu visa tai daroma? Juo daugiau ekskursantų važiuos į Lietuvą, tuo daugiau amerikoniškų dolerių ten bus paliekama, o tie amerikoniški doleriai kaip tik ir palaiiko lito kursą. Ve kame visas sekretas to, kad fašistai taip įsimylijo į Amerikos lietuviškus buržujus.

Mūsų geležinis nusistatymas prieš fašistinius Lietuvos budičius mums liepia pavaryti griežtą agitaciją prieš tas ekskursijas, prieš tų pinigų nešimą Lietuvon, prieš tų rėmimą fašistinių finansų.

Už kelių dienų prasideda "Laisvės" ir "Vilnios" vėjus. Jau dabar laikas kiekvienam mūsų spaudos draugui pradėti dairyties savo aplinkinėje, kad gautų naujų skaitytojų.

I šį vėjų būtinai reikia įtraukti mūsų jaunąsias spėkas, čia augusį jaunimą. Žiūrėkit, kaip šauniai pernai pasidarbovo d. Zdaniūtė.

Jaunime, stoka darban!

Jeigu tai teisybė, kad "Komunistinis Internacionalas grįžva," jeigu tai teisybė, kad įsai "išsigimsta" (kaip sako griginiai socialistai, trockininkai ir lovestoniečiai), tai kodėl visose šalyse buržuazija siunta prieš komunistines partijas labiau negu kada nors praityje? Kodėl surengta darbininkų skerdynės Berlyne pirmą dieną gegužės, kodėl eina masiniai areštai Francijoje, kodėl Anglijos unijos vėl pradėta įtužės vėjus už komunistų metimą?

Pirmas Lietuvių
Darbininkų Dienraštis
Išėina Kasdien, Apart
Nedėldienų

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY

Darbininkai Visų Šalių,
Vienykites! Jūs Nieko
Nepralaimėsit, Tik
Retežius, o Išlaimėsit
Pasaulį!

No. 229

Telephone, Stagg 3878

Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Rugsėjo (September) 26, 1929

Pavienio Numerio Kaina 4c

Metai XIX, Dienraščio XI

Peacox'as Pasakojo Džiurei, Kaip Jis Nužudė Savo Pačią

WHITE PLAINS, N. Y.—Earl Peacox, jaunas vyras, antradienį čia augščiausiam teisme prie teisėjo Tompkins per šešias valandas liudininkų kedėj sėdėjo ir buvo klausinėjamas, kaip jis nužudė savo jauną pačią, balandžio 21 d. Jis sakė, kad jis ją nužudė del to, kad labai ją mylėjo, o ji naktimis trankydavosi su kitais vyrais. Sakė, kad jis revolverio galu pirma jai kirtio, o paskui pagriebė už gerklės ir pasmaugė. Žinojęs, ką jis daro.

Jos motina teisme pasakojo, kad jis esąs nepilno proto.

Gen. Fah-kwei Kontroliuoja Yangtse Upę

SHANGHAJUS, Chinija.—Generolas Chang Fah-Kwei, vadas sukilėlių prieš Nankingo valdžią, kontroliuoja Yangtse upę per 50 mylių nuo Ichang miesto iki Chikiang; komercija sutrukdyta.

Pranešimai sako, kad Nankingo valdžiai nepavyko sukilimą numalšinti, civilis karas plečiasi.

TRAUKINIO KATASTROFA GENIŲ STOTYJ

Rugsėjo 7 d. prekinis traukinis, krautas daugiausiai popiermalkėmis, ėjo Klaipėdon, bet Genių stotyj klaidingai buvo nukreiptas į tupiką. Įvyko katastrofa, per kurią traukinys labai nukentėjo. Sudaužyta garvežimis ir šipuliais nuėjo 10 vagonų (sąstate buvo 50 vagonų). Žmonių aukų nėra.

Baltimorėj Svarbios Prakalbos Apie Gastoniją

BALTIMORE, Md.—Se-kantį penktadienį, rugsėjo 27 d., Lietuvių Svetainė, 851 Hollins St., bus labai svarbios prakalbos apie Gastonijos streiko vadų teismą ir apie darbdavių vedamą fašistinį terorą prieš darbininkus.

Kalbės Sophie Melvin, 18 metų amžiaus, viena iš 16 Gastonijos streiko vadų, kuriuos tekstilės dirbtuvių bosai Gastonijoje nori pasiųsti į elektros kedę už organizavimą darbininkų. Visi lietuviai darbininkai dalyvaukite prakalbose.

laukan, kodėl Amerikijoje mes turime Gastoniją?

Tas siutimas kaip tiktai parodo, kad komunistų įtaka stūžes vėjus už komunistų metimą.

SOVIETŲ LAKŪNAI JAU PASIEKĖ ALASKĄ; VOS TIK NEŽUVO AUDROJ

DUTCH HARBOR, Alaskos.—Sovietų iš Maskvos į New Yorką lekiantis orlaivis "Salis Sovietų" atlėkė čia iš Attu Salos 2:12 val. po pietų antradienį. Tuojaus lakūnams čia nusileidus užėjo didelė audra, ir jeigu jie būtų pataikę į ją, tai veikiausia būtų žuvę.

Motoriniai laiveliai nuo Jungt. Valstijų Pakraščio Sargybos laivų Chelan ir

N. C. Gubernatorius Nesitaria su Unijos Atstovais

CHARLOTTE, N. C.—Per-eitą šeštadienį North Carolina gubernatorius O. Max Gardner laikė konferenciją su tekstilės dirbtuvių savininkais. Bet kuomet Nacionalės Tekstilės Darbininkų Unijos atstovai pareikalavo, kad jis pasitartų su jais, tai gubernatorius pareiškė, kad jis nelaikys jokio susirinkimo su komunistais. Sakė, kad jis nežinąs, kaip tartis su komunistais, "kurie patys nekalba įstatymo ir tvarkos kalba ir kurių visa doktrina yra pamatiniai destruktivė ir svetima North Carolinai."

Gubernatorius aiškiai pasirodė, kad jis gina darbdavių interesus ir nenori nieko bendro turėti su darbininkų atstovais.

Gubernatorius su darbdaviais slaptoj konferencijoj tarėsi, kokius būdus naudoti slopinimui komunistų judėjimo North Carolina valstijoje.

Gyvas Lavonas

PARYŽIUS.—Nesenai Paryžiuje buvo labai įdomus įvykis. Marseliui Roberui besimaudant vanduo pakliuvo į burną ir jis nustojo sąmonės. Rober buvo ištrauktas iš vandens be jokių gyvybės žymių. Kūnas buvo nugabentas į ligoninę. Medicinos priemonės negalėjo atgaivinti lavoną.

Gydytojai pripažino, kad Rober mirė, ir jo kūnas buvo nugabentas į lavonų rūšį. Rytą turėjo atvykti policija, kad sustatytų protokolą del Roberio mirties. Sargas turėjo nuplauti kūną. Padėjęs kūną po krūną, sargas paleido šalto vandens srovę. Tuomet nabašninkas šoko ir atidengė akis dairydamasis. Puvalandžiui praslinkus, jaunuolis jau galėjo apleisti ligoninę. Policija "lavono" jau nerado, nes jis nuvyko pusryčiauti.

PHILADELPHIA, Pa.—Trečiadienį policija čia įieškojo taksi šoferio, kurio automobilij milijonierka Catherine Norwood Rodgers palikus brangius papuošalus vertės \$7,000.

Haida nutraukė orlaivį nuo pakraščio linkui pludės. Paskui lakūnai sulipo į laivą Chelan, ir ten jie bus iki išlėks į Seward. Kaip greitai jie ten išlėks, dar nežinia — išlėkimas priklausys nuo oro sąlygų.

Orlaivis čia nusileido netikėtai, nes nebuvo pranešta apie jų išlėkimą iš Attu Salos.

Kaltina Saulės Dėmes del Šilto Oro Vakarų Europoj

PARYŽIUS.—Henri Memery, vedėjas Talance Obliu gubernatorijos, kuri randasi netoli Bordeaux miesto, sako, kad iš priežasties dėmių ant saulės šiemet vakarų Europoj rudens oras šiltesnis ir sausas.

Kuomet ant saulės pasireiškia daugiau dėmių, tai galima tikėtis šiltesnio oro vakarų Europoj, sako Memery.

Darydamas palyginimus su pirmesniais oro rekordais, Memery sako, kad nepaprastai karšta vasara bus 1934 metais ir kad sekanti žiema Europoj bus labai šalta.

Šmugelinkas Purickis— Fašistų Laikraščio Redaktorius

Lietuvos klerikalų "Rytas" rugsėjo 5 d. laidoj sekamai praneša apie pagarsėjusį šmugelinką kunigą Purickį.

"Dr. J. Purickis, dabar, berods, einąs "Lietuvos Aido" redaktoriaus pareigas, paskutiniuoju "Tiesos Kello" Nr. pranešimu, degraduotas iš kunigų ir ekskomunikuotas."

Numirė V. Fričė

MASKVA.—Nesenai Maskvoj numirė V. Fričė, žymus literatūros istorikas marksistas. Jo vienas veis, kalas, "Vakarų Europos Literatūros Istorija," yra išverstas lietuvių kalboj. Išleido Amerikos Lietuvių Darb. Literatūros Draugija.

New Yorke Masinis Mitingas Paminėjimui Komunistų Partijos 10 Metų Sukaktuvių

Penktadienio vakarą, rugsėjo 27 d., Central Opera House, 67th St., ties 3rd Ave., New Yorke, bus didelis masinis mitingas paminėjimui Amerikos Komunistų Partijos dešimtmetinių sukaktuvių. Bus paryta peržvalga dešimties

metų komunistinio judėjimo Jungtinėse Valstijose. Kalbės Wm. Z. Fosteris, Ave., New Yorke, bus didelis masinis mitingas paminėjimui Amerikos Komunistų Partijos dešimtmetinių sukaktuvių. Bus paryta peržvalga dešimties

130 Užmušta Laike Miestinių Rinkimų Vera Cruz, Meksikoj

MEXICO CITY.—Iš Japala, Vera Cruz valstijos sostinės, gauta pranešimas, kad pereitą sekmadienį laike miestinių rinkimų Vera Cruz valstijoj tarp politinių grupių įvyko dideli susikirtimai; 130 asmenų tapo užmušta ir keli šimtai sužeisti.

JONAVOJ SUDEGĖ DEG- TUKŲ FABRIKAS

Rugsėjo 10 d. užsidegė Jonavos degtukų fabrikas. Gesinti atvyko Jonavos komanda, stoties komanda, o vėliau, baigiant gaisrą likviduoti, atvažiavo Kauno gaisrininkai.

Gaisro priežastis nežinoma. Nuostoliai neapskaičiuota. Kvota vedama.

Sako, Gastonijoj Manoma Sutrupinti Darbo Valandas

GASTONIA, N. C.—United Press korespondentas sako, kad jis aplankė Manville-Jenckes kompanijos Loray dirbtuvę, kur dirba virš 2,000 darbininkų ir uždirba nuo 12 iki 20 dolerių į savaitę, dirbant 60 valandų į savaitę, ir sužinojęs, būk darbdaviai maną sutrupinti darbo valandas ir šiek tiek pakelti algas. Darbdaviai mano, kad tuo būdu sulaukys darbininkus nuo organizavimosi į unią.

45 Asmenys Žuvo Traukinio Nelaimėj Sovietų Sąjungoj

MASKVA.—45 asmenys žuvo ir 40 tapo sužeisti, antradienį nušokus Sibiro Sverdlovsko-Maskvos paštiniam traukiniui nuo rėlių ant Transibiro gelžkelio, netoli Zujevka stoties, Perm-Viatka distrikte. Šeši vagonai nušoko nuo rėlių ir apvirto.

Tas traukinys nebuvo Transibiro ekspresas, kuris, normaliai einant, būtų pro tą punktą praėjęs už kelių valandų vėliaus. Tas ekspresas eina nereguliariai iš priežasties uždarymo Chinijos rubežiaus.

DARO PLANUS, KAIP UŽSLOPINTI TEKSTILIEČIŲ UNIJĄ PIETUOSE

Darbdaviai Prisipažįsta, kad Fašistinis Teroras Nedavė Psekmių; Naudos Kitokius Būdus

CHARLOTTE, N. C.—Gubernatorius Gardner, konferencijoj su North Carolina tekstilės dirbtuvių savininkais, svarstė planus, kaip užslopinti Nacionalę Tekstilės Darbininkų Unią ir kitas darbininkų organizacijas, kurių vadovybė yra komunistai. Jie svarstė, kaip panaudoti kapitalistinius įstatymus ir teismus užgniaužimui darbininkų judėjimo, kad nedaug darbininkams organizuotis. Jie priejo prie išvedimo, kad reikia daugiau naudoti valdžios legalią (įstatymą) mašiną prieš darbininkus, nes fašistinis teroras neduoda gerų pasekmių. Vienas iš tekstilės dirbtuvių savininkų atvirai pareiškė, kad fašistiniai terorizmo būdai, kuriuos darbdaviai pastaruoju laiku naudojo prieš unijos organizatorius ir kovojančius darbininkus, nedavė labai gerų pasekmių; už tai, esą, dabar reikia daugiau naudoti legalias priemones. Stuart Cramer, tekstilės dirbtuvių savininkas iš Cramerton, sakė, kad darbdavių konferencija su gubernatorium Gardneriu išdirbo planus, kurie, jie tikisi, "išvengs tolimesnius (mušėkų) puolimus, del kurių komunistai atsiduria kankinių padėtyj ir būna gerai išgarsinti."

"Mes diskutavome dalyką iš visų pusių, įstatymą, teroroizmą ir net karo stovį," Cramer pareiškė. Jis sakė, kad gubernatorius nusprendė neskelbti karo stovio del politinių priežasčių, bet ta priemonė bus naudojama, jeigu visi kiti būdai neduos gerų pasekmių.

"Mes nenorime šaukti specialę legislaturos (valstijos seimelio) sesiją, jeigu bus galima be to taiką įvesti," sakė Cramer, pažymėdamas, kad šiuo tarpu nėra išleisto įstatymo prieš komunistus. "Nėra įstatymo North Carolina valstijoj, kuriuo policija galėtų legaliai sustabdyti komunistų susirinkimą," dejavo jis. Bet, esą, ateity gali prisieiti sušaukti specialę legislaturos sesiją ir išleisti įstatymą užslopinimui komunistų veikimo.

Tarptautinis Darbininkų Apsigynimas planavo šią savaitę surengti čia masinį mitingą užprotestavimui prieš nužudymą Ella May Wiggins, bet svetainių savininkai atsisakė parandavoti svetaines.

Wesley May, brolis nužudytos darbininkės Wiggins, antradienį tapo pašalintas iš darbo Loray dirbtuvėj, kuri priklauso Manville-Jenckes kompanijai. Jis yra unijos narys ir dirbtuvėj dirbo varamui agitacijos tarp darbininkų už organizavimąsi į unią. Po nužudymo jo sesers kompanija sužinojo, kad jis yra aktyvus unijos narys ir prashalino jį iš darbo, grąšinant, kad jeigu jis toliau tęs savo darbą, tai jį gali patikti toks pat likimas, kokis patiko jo seserį.

Komunistų Konferencija Kovai Prieš Austrijos Fašizmą

BERLYNAS.—Konferencija visų Centralinės Europos Komunistų Partijų įvyko rugsėjo 17 ir 17 d. Svarbiausia joj buvo svarstoma kovos būdai prieš gresiantį fašizmą Austrijoj. Nutarta visais būdais remti Austrijos darbininkus kovoje prieš fašizmą.

Sovietų Technikinis In- žinierius Atvyko į Seattle

SEATTLE, Wash.—Sovietų Sąjungos techninis inžinierius V. M. Tetliakovas atvyko čia iš Maskvos. Kuomet čia atlėks orlaivis "Salis Sovietų", jis prižiūrės to orlaivio pertaisymą iš sausinio orlaivio. Bus nuimti pontonai ir pritaistyti nusileidimui ratali.

Čia darbininkų ir įvairios kitos organizacijos, kurios simpatizuoja Sovietų Sąjungai, rengias iškilmingai laukūnus pasitikti.

SIMLA, Indija.—Indijos parlamentas 67 balsais prieš 14 antradienį priėmė paskutinį skaitymą apsiėdimų biliaus, kuris uždraudžia merginoms apsiėsti jaunėnėms kaip 14 metų.

Connecticut Farmeriam

Paskutinį šių metų pikniką rengia Southburio A. L. D. L. D. 225 kuopa (farmerių kuopa) ateinantį nedėdienį, 29 rugsėjo. Piknikas prasidės ryte.

Kalbės Draugijos pirminkas L. Pruseika ir dainuos Vilijos Choras iš Waterburio.

Kaip surasti tą vietą, įieškote vakarykščios "Laisvės" skelbimuose.

Visos valstijos lietuviai farmeriai ir ne farmeriai kviečiami į šį pikniką. Rengėjai.

LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by
LITHUANIAN CO-OPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, Inc.
Every day except Sunday at 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$6.00 Per year, Brooklyn, N. Y. \$8.00
Foreign countries 8.00 Half year, Brooklyn, N. Y. \$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at
Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

PURVINAS LAIVŲ SKANDALAS

Amerikos plieno, laivų statymo ir amunicijos fabrikantai nuo pasaulinio karo užbaigos turėjo savo apmokamus šaldrus, kurie per kapitalistinius laikraščius varė nuolatinę agitaciją už didžiulį karišką apsiginklavinimą. To negana. Jie tyrinėsi po Jungtinių Valstijų kongreso koridorius ir kurstė bei papirkė įsenatorius ir kongresmanus balsuoti už naujų ir naujų karo laivų statymą. Jie apdirbinėjo ir Amerikos laivyno administracijoje ir armijos įtakingiausius generolus, kurių atsiklausia šalies ministerija, kuomet eina kalba apie ginklavinimą.

Dalis tų slaptybių išplaukė viršun dabar, kuomet tulas nežinomos praeities paukštis Wm. B. Shearer patraukė tieson kelias plieno ir laivų statymo kompanijas. Jis reikalauja, kad tos kompanijos atmokėtų jam dar porą šimtų tūkstančių dolerių už jo patarnavimus plieno ir amunicijos korporacijoms. Jis iš tų korporacijų buvo jau gavęs dideles krūvas pinigų, kaip dabar paaiškėja iš tardymo, kurį veda senato komisija. Bet jam buvo dar negana, ir jis užvedė bylą prieš savo samdytojus.

Shearerį buvo pasisamdžiusios Bethlehemo Laivų Statymo Korporacija, Newport News Laivų Statymo Korporacija, New York Laivų Statymo Kompanija ir tulos kitos, kurios daugiausia stato valdžiai karo laivus. Jos bendrai išmokėjo Sheareriui \$25,000 vien už darbuotą laiką 1927 metų "nusiginklavinimo" konferencijos Zenevoje, Šveicarijoje. Įvairiais kitais atvejais jam duota \$18,000, \$2,500, \$2,000 ir kitokios pinigų sumos. Nei vieno iš tų išmokėjimų Sheareris laivų statymo kompanijos neįtraukė į savo knygas.

Zenevos konferencijos metu Sheareris buvo gludžiausias draugas ir patarėjas Amerikos karo ekspertų ir politikų, atsistų į tą konferenciją. Jis stipriai Amerikos atstovų dvasią, kad kariško laivyno klausime Jungtinės Valstijos nedarytų jokių nusileidimų kitoms didžiosioms valstybėms; jis kaitino tuos savo sebrus, kad Amerikai yra lemta tapti galingiausia viešpatuojančia valstybe, ir jini gali ir turėti pirmuoju smuiku visam pasauliui.

Tačiau, ne su kitokiais pasiryžimais ir tą neva nusiginklavinimo konferenciją atvažiavo ir kiti Amerikos kapitalo atstovai. Lošdami, delei svieto akių, nusiginklavinimo komediją, jie irgi turėjo tą patį tikslą: kitoms šalims įkalbinėti nusiginklavinimą, o Jungtinėms Valstijoms ginkluotis taip, kaip reikalauja šios šalies imperializmas. "Tąja mišnia gyveno Amerikos valdžia kaip prie prezidento Hardingo, taip prie Coolidge'aus ir dabar prie Hooverio, nežiūrint saldžių šnekų apie ginklavinimosi apribojimą, nepaisant visų veidmainių vardan to įvykusių ir dar naujai šaukiamų tam konferencijų.

Bet, šiaip ar taip, Sheareris jaučiasi, kad jis buvęs dideliu veiksmu, prisidėjęs prie Zenevos "nusiginklavinimo" konferencijos pakrikdymo. Ačiu tam Amerikos plieno ir laivų statymo kompanijoms pasidare \$740,000,000 daugiau biznio iš valdžios. Tai, girdi, vyriausiai per mano pasidarbavimą ir Jungtinių Valstijų kongresas nutarė statydinti 8 (po 10,000 tonų) šarvuotlaivius ir tęsti naujų karo laivų programą iki penkiolikos šarvuotlaivių, kaip kad Sheareris rašė vienai iš minimų kompanijų 1928 m. sausio 30 d.

Bet Shearerio ir kitų stambiojo plieno biznio apmokamų agentų veikimas ėjo ne tik srityje karo laivyno, bet ir pasažyrinių ir prekybos laivų statybos srityje. Iš dabartinio kamantinėjimo senatinėje komisijoje pasirodo, kad tiems agentams mažių mažiausia buvo įduota bent \$140,000. Iš tų ir, suprantama, dar kol kas nežinomų pinigų sumos buvo "fundijama" senatoriams ir kongresmanams; jais buvo papirkinėjama šios šalies įstatymų leidėjai. Taip kongresas ir nubalsavo suteikti \$250,000,000 ilgalaikės paskolos, su kuo mažiausiais nuosimčiais, pasažyrinių ir prekybos laivų statymo kompanijoms, priimdamas vadinamą Jones White bilij 1928 m. gegužėje. Ir šį bilij pasirašė prezidentas Coolidge tą pačią dieną, kada jis atmetė McNary-Haugeno bilij, reikalaujantį iš valdžios \$250,000,000 paramos fermeriams. Prezidentas, vadinasi, irgi buvo apdirbtas.

Plieno ir laivų statymo kompanijos, be abejo, ir toliau būtų mokėjusios po \$25,000 ar daugiau Sheareriui, sulig sutarties; bet jis pasirodė vėjo malūnas ir nepasitikimas. Jos pasijuto priverstos nutraukti su juo ryšius ir pervedė dalyką į rankas savo gabiųjų advokatų. Bet vis tiek jau buvo pervėlu. Tas purvinas biznis atsidūrė teisme.

Pasidare neįaukų ir prezidentui Hooveriui ir kitiems Washingtono ponams, kad per civilį teisimą galės iškilti pasidavimas gūstųjų valdininkų, senatorių ir laivyno bei armijos galvų. Todel tas skandalas liko pavestas tyrinėti mažai senato komisijai, kurioj negardžiausi dalykai bus paslėpti.

Bethlehemo Plieno Korporacijos galva Ch. Schwabas ir kiti Shearerio samdytojai nusiplauja. Jais senatinėje komisijoje; sakosi nieko apie tai nežina. Schwabo atsakomybę imasi ant savęs jo kompanijos samdinyo vice-prezidentas Wakemanas, kuris prisipažįsta padaręs kvailybę. Panašiai ir Fr. P. Palenas, samdinyo vice-prezidentas Newport News Laivų Statymo Kompanijos. Tikrieji kaltininkai, korporacijos savininkai pridenjami, ir jie gausingai apmokės savo vice-prezidentams už prišlimą kalčios. Viskas bus taip sutaisyta, kad skandalo storgalis kris ant avantiūristo Shearerio.

Senatinės gi komisijos tardymas paslėps bjauriausias supūvimo votis valdžios ir imperialistų šeimynoje. O tuo pačiu žygiu galima bus paskleisti blofas, būk Amerikos vyriausybės tikrai rūpinasi nusiginklavinimu ir todėl tarkuoja tuos, kurie vedė propagandą už didesnį ginklavinimą. O po priedanga tų blofo dūmų bus ginkluojamasi iš pasitūto ir "su gera sąžine."

Dar tebedvokia Tea Pot Dome ir Naval žibalo skandalas, kuriame įeivoliavo keli ministeriai, nušmugeliuodami valdžios ži-

APŽVALGA

Antrasis Internacionalas ir Fašizmas

Chicagiečių draugu "Vilnis" analizuoja santykius socialistų su fašistais. Dienraštis nurodo, kad tulos socialistinės partijos jau grynai išfašistėjo, kitos dar tebėra fašistėjimo procese, ir nurodoma:

Lenkijos Socialistų Partija pilnai sufašistėjusi — ji netgi stovi priešakyje organizavimo kruvinų pogromų prieš revoliucinius darbininkus ir valstiečius, ypač komunistus. Vokietijos Socialdemokratų Partija stovi priešakyje teroro prieš darbininkus. Daėjo iki to, kad net panaikino Tarp-tautinę Darbininkų Šventę ir be atodairos šaudo darbininkus, kuomet jie bando išeiti iš gatvės, paminėjimui savo šventės. Čia turime pavyzdžius augstai išsivysčiusio social-fašizmo.

Bet, iš antros pusės, Anglijos socialistinė Darbo Partija dar tebėra pirmam laipsniui social-fašizmo. Jos teroras kol kas atkreiptas vyriausia prieš kolonijų žmones, kaip Palestinoj arba Indijoje.

Priešas prie Amerikos socialistų partijos, laikraštis suranda, kad ir joje jau matosi social-fašizmo ne tik gamalų, bet

A. S. P. social-fašizmas yra pasiekęs gana augstą laipsnį — daug augstesnį, negu daugelis iš mūsų įvertiname. Juk teroras prieš revoliucinius darbininkus socialistinėse rubsiųvųjų unijose daug kruvinesnis, negu bile kuriose kitose senose unijose, kurių socialistai nekontroliuoja. Senoji moteriškų drapanų suvėjų unija ir Amalgamėtų rubsiųvųjų unija šiandien yra paprastų, atvirų fašistinių chuliganų rankose. Visokia šiose unijose demokratija tapo senai panaikinta. Ginkluoti socialistiniai rabininkai viską nutaria ir viską pravoro.

O dar ryškiau social-fašizmas Amerikos Socialistų Partijoje pasirodė pogromuose prieš žydus komunistus. Partijos žydų organas "Forward" atvirai agituoja prie chuliganizmo prieš darbininkus. Už puolimai ant komunistų "Freiheit" raštinės buvo diriguojami socialistai.

Paėmus gi lietuviškus "pažības," "Keleivį" su "Naujienomis", matysime, kad jie tik žodžiais kaip kada vėptelia prieš fašistus, o savo darbai yra pilni fašistai. Jie džiaugėsi del "Vilnies" raštinės padegimo; džiaugiasi žydų fašistų puolimais ant komunistų; jie SLA sudarė bendrą frontą prieš komunistus ir visus pažangesnius darbininkus.

Kalbantį Judžiai Sovietų Sąjungoj

"Raud. Artojas" praneša, kad Sovietų Sąjungoj rušiamasi prie gaminimo šnekų, arba, kaip mes vadiname, kalbančiųjų judžių. Esą:

Tam tikrose laboratorijose Leningrade ir Maskvoj yra daromi tam tikri bandymai ir atliekamas prirengiamasai darbas. Visos techniškos sunkybės bus nugalėtos. Reikalingi nauji įrengimai, kino fabrikų pertvarkymas. Maskvoj buvo sušauktas visos Sąjungos kino organizacijų pasitarimas. Kino pertvarkymo reikalams organizuotas fondas iš 500,000 rublių. Visuose tuose darbuose dalyvauja ir Belgoskijoj (Baltarusijos valstybinio kino organizacija).

Tai bus vėl didelis žingsnis pirmyn! Iki šiol Sovietų Sąjungoje gaminti judžiai turėjo didelio pasiekimo visam pasauliui. Revoliucija ir naujai besitvoriančiai draugija jiems tarsi suteikė naują sielą. Kalbantį judžiai rusų kalba, aišku, neturėtų tokio pasiekimo tose šalyse, kur mažiausiai vartojama rusų kalba, bet pačioj Sovietų Sąjungoj tai būtų dar didesnis žingsnis prie pakėlimo liaudies apšvietos.

Nesusisneka del Plečkaičio Koks supuvimas ir suklirimas viešpatuoja socialistų partijose, galima spręsti kad ir del Plečkaičio "judėjimo". Kaip žinoma, Lenkijos socialdemokratų partija Plečkaitį ir jo sebrus rėmė ir teberemia. Bet kada Plečkaitis pakliuvo Vokietijoj ir ten, sakoma, tapo sumistas drauge su keliais sąjū, pasėkėjais, tai, pasak Eltos, Berlyno "Vorwaerts" (socialdemokratų organas) pareiškęs, jog

tai buvo beprotiškas mėginimas su saule žmonių nuversti vyriausybę. Plečkaitis, kuris iš pradžių pabėgo Vokietijon, jį pažinėjusiems Berlyne padaręs aklo fanatiko įspūdį. Jam paprastai prikišama, kad jis savo sumanytą pradžę vykdyti nepakankamomis ir netinkamomis priemonėmis ir savo lengvabūdiškumu stasęs į pavojų savo bendraminėčių gyvybę ir laisvę. Todel jo pašalinimas iš partijos centralinio komiteto buvęs teisingas ir reikalingas darbininkų judėjimo interesams.

Bet gi Lenkijos socialdemokratų to nemato, ką prikiša Vokietijos šėdemaniniai. Kodel? Bus labai aišku, jei mes turėsime omenį sekančią: Plečkaitis dirba Lenkijos fašistų ir imperialistų naudai, todėl jis yra tinkamas ir mylimas Varšavos socialdemokratams. Vokietijos socialdemokratų būdami viršūnėse savo buržuazinės valstybės, visais būdais norėdami pasitarhauiti savo buržuazijai ir bijodami, kad nesusitprėtų Lenkija—Plečkaitį smerkia. Tie žmonės gina kiekvieną savo buržuaziją.

balo gausingiausias šaltinis Sinclairiui ir Doheny'ui. O dabar štai ir naujas — laivų statymo skandalas. Bet, žinoma, tai dar toli gražu ne viskas. Net New Yorko Worldas rugs. 24 d. sakė: jeigu ištikro patyrintum, tai atrastum įvairius kitus stambiųjų biūzius, kurie apdirbinėjo bei apdirbinėja Washingtono kongresą ir valdininkus savo naudai. Tai vaizdas "demokratinės", "žmonių" valdžios Amerikoje. Bet tai ir paskatinimas darbininkams domingiau pažiūrėti į Amerikos Komunistų Partiją, kuri viena tikrai težiuri darbo minčių reikaly; kuri viena pasako tiesą, kad kiekviena demokratinė ar kitokia buržuazijos valdžia yra tiesioginiai arba netiesioginiai nuperkama kapitalistų, kurių viešpatavimą proletariatas tegalės nušluoti tikrai per masinę revoliucinę savo kovą, vadovaujamą Komunistų Partijos.

ELIZABETH, N. J.

Aušros Draugijos susirinkimas įvyko rugs. 6 d. Po perskaitymui protokolo, sekė įvairių komisijų bei atstovų pranešimai. Tarp. Darb. Apsig. atstovas pranešė, kad vietinė kuopa veikia kaip ir paprastai. Taipgi pareiškė, kad draugai bei draugės skaitytų darbininkiškus laikraščius ir tėnytų Gastonijos darbininkų kovą su išnaudotojais. Kiekvienas susipratus darbininkas mato, kokią žiauria kovą veda pietų darbininkai. Pietuose darbininkai buvo neorganizuoti, todėl bjauriausiai buvo išnaudojami. Gyvenimo sąlygos privertė darbininkus skelbti kovą savo išnaudotojams. Darbininkai, paskelbę streiką, pradėjo organizuotis Nacionalinė Tekstilė Darbininkų Unija. Darbdaviai, prisamde musėkų gaują ir su policijos pagalba, užpuldinėja darbininkus nakties laike. Žiauriausiai būdais persekioja ir net šauo. Draugai darbininkai! Mūsų pareiga gelbėti Gastonijos darbininkus tokioj sunkioj kovoje. Jie laimės kovą ir mes laimėsime; jie pralaimės, ir mes pralaimėsime.

Priešfašistinio veikimo atstovas nedalyvavo susirinkime, todėl ir raportu nebuvo.

Kom. rengimo kun. Mockui prakalbų pranešė, kad Moeckas sutinka kalbėti Aušros draugijai apie pabaigą šio mėn. arba pradžioj spalį mėnesio.

L. L. Namu Bendrovės atstovas pranešė, kad per praėjusią 3 mėn. bendr. liko pelno virš \$200. O kas link tvarkos bendr. bei susirinkimuose, tai didesnis betvarkės negali būti. Pati valdyba daro didžiausią betvarkę. Bendr. sekretorius K. Brazaitis užrašė į protokolų knygą tą, kas ir nebuvo tarta šerinkimui. Mat, to reikalauja bendr. politiniai šerinkiniai (direktoriai). Štai pavyzdys: Praeitame bendr. šerinkimui susirinkime rezoliucija nuo Aušros Draugijos, per direktorių nacheisikūmą, nebuvo leista balsuoti, o betgi sekr. Brazaitis protokolui užrašė, jog direktorių ir šerinkinkų susirinkimai rezoliuciją atmetė. Tą patį padarė ir su sąskaita nuo A.L.D.L.D. 54-tos kp. ir T. D. A. 8 kuopų, kurios buvo prisijuntę ant \$25 už nuostolius prakalbų, kuriuos padarė bendr. direktoriai. Taip pat direktoriai sukėlė betvarkę ir neleidė šerinkinkams balsuoti, nes gerai žinojo, kad šerinkinkai būtų nubalsavę užmokėti visus \$25. Čia taip pat sekr. į protokolą užrašė, kad būk tai šerinkinkų susirinkimas nutarė užmokėti tik \$5, vieton \$25. Ar reikia didesnio nacheisikūmo? Šerinkinkai, ar jūs matote, kaip direktoriai elgiasi su jūsų teisėmis.

Drešeris, Bernotas ir Butkus pyksta, kam apie jų nacheisikūmus rašo. Drešeris pyksta, kam jį pavadino pravoslavų. Juk tu pats žinai, jeigu nesit pravoslavai, tai staraviers, todėl neverta pykti. Keisčiausia pasirodė, tai K. Bernotas. Vieton išduoti raportą apie finansų knygų stočių, jis ėmė bolševikus plūsti, kam jį prilygina prie šventos Magdalenos. Jis sakosi, kad nesas vertas šventos Magdės. Reikia, toji boba buvo geresnė už jį. Ak tu tamsiausias davatkinė! Pasiskaityk šventos savo Magdės gyvenimą, tai pamatysi, koki jį gyvenimą vedė.

Aušros Draugijos sek. susirinkimas įvyks spalio 4 d., L. L. Name, 269-73 Second St., 8-ta val. vakare.

Aušros Draugijos Koresp. V. K. Sheralis.

Darbininkų KALENDORIUS

Rugsėjo 26 d.: —Nutiesimas pirmojo geležinkelio Anglijoje, 1825.

MINTYS IR FAKTAI

Japonija taisosi ant Man-džurijos geležkelio taip, kaip savo name. Budavoja naujas stotis, viešbučius ir tt. Ir kapitalistinio didlapio "New York Times" korespondentas sako: "Jeigu Chinija pabandytų pakartoti tą linkui Japonijos geležkelio, ką ji padarė su SSRS geležkeliu (reiškia, jeigu užgriebtų), tai Chinija ant rytojaus jau turėtų karą." Tai tikra tiesa. Nei jokia kita valstybė, ir dar būdama galingesne už Chiniją, negalėtų pakęsti to, ką vis nukentčia SSRS. Nes Sovietų Respublikų Sąjungą deda visas pastangas, kad tik išvengus karo, kad tik išvengus kraujo sėjos.

Imperialistų kurstoma Chinija visai provokuoja karą prieš SSRS. Tuom pačiu kartu savo šalyj turi apie 50 milijonų badaujančių žmonių. "New York Times" korespondentas 30 d. liepos rašė, kad vien Kansu provincijoje iš 7,000,000 gyventojų apie 3 milijonai badauja. Atsirado baisios ligos. Tas korespondentas sako: "Žmonės, einanti keliais tartum geroj sveikatoj, griūva ir miršta. Kūdikiai žaidžianti krinta ir į minutę laiko miršta. Darbininkai miršta prie darbo." Bet tas pats korespondentas tęsia, kad Chinijos valdžia nesirūpina ten pasiūsti daugiau daktarų. Ta Chinijos valdžia, kurstoma imperialistų, rengiasi karan, perka iš Amerikos 300,000 kareiviams blanketų, amunicijos ir karo orlaivius. Perka orlaivius ir iš Francijos. Ji rengiasi karan prieš SSRS.

Iš SSRS atvyksta "Šalis Sovietų" orlaivis su keturiais lakūnais. Dabar dar apie jo sunkią kelionę mažai rašo kapitalistiniai laikraščiai, bet jie bus priversti rašyti, kada Sovietų sparnai skris nuo San Francisco į New Yorką, per Jungt. Valstijų žemę. Tuo laiku daugiau kalbės ir darbininkai (amerikiniai) apie tai. Susipratusių darbininkų pareiga yra prisirengti ir išnaudoti progą, supažindinti angliškai kalbančius darbininkus ne vien su orlaivio sunkia kelione, per tyrus ir vandenynus, kur retai pasirodo laivas, bet ir aplamai su SSRS tvarka ir tenyščiais darbininkų reikalais.

I Tryliktoji Fiziologijos kongresą Harvard Medicinos Universitetan, Boston, Mass., suvažiavo pasaulio didžiausi medicinos žinovai. Atvyko ten ir senelis profesorius Dr. Ivan Pavlov iš SSRS. Tai 80 metų žmogus. Jis nenusigando "žmogėdų" bolševikų. Jis, kaip ir tuli kiti profesoriai, pasilikę ir nieko blogo neatsitiko. Veltui "Tėvynė" ir kiti fašistiniai laikraščiai tauzina, kad SSRS neliko nei vieno mokyto žmogaus. Jų ten yra. Tik SSRS priešai akli ir nemato. Aklas ir "T." redaktoriaus.

SSRS įvedė 7-nių dienų darbo savaitę. Tas sumažins net ant 25% bedarbių skaičių, pagreitins įvykinių

mą penkių metų planą ant žymaus laiko, užduos smūgį religijos prietarams ir tt. Bet nereikia manyti, kad SSRS darbininkai negaus poilsio, kad jie dirbs per iš-tisus metus aplinkui, visai ne. Jie kaip turėjo nuo 36 iki 48 valandų kas savaitę poilsio, taip ir turės. Tik tas bus skirtingomis dienomis. Vienų poilsis prasidės pirmadienį ir baigsis su ant-radienio vakaru, kitų poilsis prasidės antradienį ir baigsis su trečiadieniu ir tt.

Vasara baigiasi, artinasi ruduo, o paskiau žiema. Ar galvojat, draugai, apie savitarpinį lavinimąsi? Jeigu ne, tai blogai.

D. M. Šolomskas.

PITTSBURGH, PA.

Pas mus su darbais labai blogai. Jei kas nors darbą gauna, tai skaitosi naujiena. Ir reikia tikėtis, kad bus dar blogiau, nes dabar daugelis darbininkų nuo ūkių suvažiavo į miestus ir todėl bedarbių skaičius pasididino. Taipgi ir geleželių kompanija atleidė nemažai darbininkų. Darbininkai pasakoją, kad kompanija darbo turinti užtektinai, bet daugelį darbininkų atleidė. Matomai jau rengiasi prie mažinimo užmokesčio. Ir dabar darbininkai gauna tokias algas, kad prie tokio pragyvenimo brangumo negali pragyventi. Už geresnės mėsos svarą reikia mokėti nuo 60 iki 75 centų, o kuomet nueini į dirbtuvę, tai darbdavis nesistatmatina pasiūlyti nuo 25 iki 30 centų į valandą.

Čia numirė lietuvis Balčiūnas, kuris sirgo virš metų laiką. Apie dešimtis metų atgal numirė jo moteris ir jis pasiilko su ketvertu vaikų. Dabar tie vaikai pasilikę našlaičiais dar didsianime varge.

Kuomet velionis sirgo, tai gydytojai užklausk, kur jis dirbo. Pasakius, kad dirbtuvė, kur malamos sausos plytos su stiklais ir išdirbo 20 metų, gydytojai atsakė, kad tu jau senai turėjai numirti, nes tos dulkės labai pavojingos žmogaus sveikatai ir daugelį ten dirbančių darbininkų be laiko nuvarė į kapus. Bet darbdaviai į tai nekrepia domės, jie žiūri, kad tik daugiau turto susikrovus.

Po Pittsburghą iškastė S. L. A. generalis organizatorių žuklas su prakalbų maršrutu. Bet jam geriausiai pavyko išaušinėti dalyj, nes ten susirinko publikos net keturi ir kalbėtojas sudarė penktą. Tarpe jos buvo vienas iš sveimos kolonijos, tai Bakanas. Todel apsidairęs ir paskui paspaudęs uodegą, išdūmė.

Nuo Krosnos Cilto.

Rezoliucija Gastonijos Streikierių Reikala

Kadangi turčių klasė pasiryžo 16 Gastonijos streikierių sudeginti gyvybes elektrikos kedėj, o kitus pasiūsti ilgiems metams kalėjimo, tad A. L. D. L. D. XII Apskrieio laikytoje konferencijoje liepos 28 d., 1929 m., Binghamton, N. Y., raginam visas A. L. D. L. D. kuopas ir visus darbininkus mainierius griežtai protestuoti prieš pasikėsinimą nužudyti 16 draugų ar įkalinimą ilgiems metams katagoras. Mes raginame rengti visur masinius mitingus ir dalyvauti juose, veikti visokiū būdu, kad tik išplėšus iš kapitalistinių rankų mūsų klasės kovotojus. Aukokite ir rinkite aukas Tarptautiniam Darbininkų Apsigynimui. Tik darbo žmonių balsas ir spėka išgelbės tuo draugus nuo elektros sriovių sudeginimo.

Komitetas:

M. Zalokas, Stanislovaits, Tamulajitis.

A. L. D. L. D. ŽINIOS

L. PROSEIKA, Pirminkas, 15 Union Sq., New York City
I. G. BACHES, Sekr., 909 Penn'a Ave., Union Co., Union, N. J.
J. BONDZI, Išnirgė, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIŲ DAR-
BININKŲ LITERATŪROS
DRAUGIJOS I APSKR.
KUOPŲ ŽINIAI

Gerb. Draugai:

Artinantis žiemos veikimui, būtina reikia pradėti daugiau veikti organizacijos didinimui. Dabar kaip tik laikas prisirengti prie vėjus mėnesio, kuris prasidės su spalio 1 d., 1929 m. Apskričio planai d. lei veikimo yra sekanti:

(1) Spalio 13 d., 10 val. ryte, "Vilnius" svetainė, šaukiama A. L. D. L. D. I Apskričio kuopų delegatų konferencija aptarimui žieminio veikimo. Visos kuopos pasisteng, kit išrinkti delegatus, pagal konstitucijos nurodymus.

(2) Jeigu jūsų kuopa dar nepasirūkė už 1929 metus į apskritį mokesčių, užsimokėkite. Į apskritį reikia mokėti 5c nuo nario į metus.

(3) Žiemos sezonui užėjus, turi kuopos labiau platinti literatūrą. Jeigu jūsų kuopa neturi išrinkus literatūros agentą, tai išrinkti dabar. Platinti Lietuvos draugų leidžiamą "Balsą", "Komunistą", "Leningo raštus, kurie dabar galima gauti 17 knygų už \$5.90, ir "Vilnius" ir "Laisvės" išleistas knygas. Bet už vis daugiausia dėkite energijos šiam vėjui, kad gauti daugiausia "Laisvės" ir "Vilniai" skaitytojų.

(4) Vėjus mėnesį reikia surengti prakalbas. Kalbėtojų iš kitur netraukiam, todėl pasirinkti iš vietinių. Be to, kur nėra T. D. A. kuopos, A. L. D. L. D. kuopa turės rūpintis rengimu Senam Vincui maršruto, kuris atvyks pradžioje lapkričio ir bus jam surengtas platus maršrutas.

(5) Kuopa turi pasirūpinti rengimu prelekcijų ir lavinimosi vakarų. Apie tai kuopa turi apkalbėti ir paskirti d. nas. Patarina rengti kas dvi savaitės prelekcijas Chicago ribose, o tolimesnės kolonijos pagal išgalę. Kuopos turėtų išrinkti komitetus tam darbui ir tie susitarti su apskričio valdyba dėl prelekcijų ir dienų.

(6) Jeigu jūsų kolonijoje dar nėra dirbamų jaunųjų organizavimo darbas, tai turite tuojaus pradėti. Apkalbėkit dabar, kokiais būdais geriausia pradėti veikti.

(7) Kurios kuopos neišgali, del finansų trūkumų, rengti prakalbas, tai praneškite apskričio valdybai, ji pagelbės. Pagelba bus teikiama toms kuopoms, kurioms bus reikalinga.

(8) Kiekvienai kuopai pasiunčiame raportų blanką, kurią malonėkit išpildyti ir pristatyti prieš konferenciją, kad pagal tuos raportus būtų galima sudaryti platus raportas apie mūsų kuopų stovį. Priešyskite greitai, kaip galite.

(9) Šitoj konferencijoje bus renkama valdyba del sekamų metų, todėl apkalbėkite, kas geriausiai tiktų į sekamų metų apskričio valdybą ir instruktuokite delegatus už juos balsuoti.

A. L. D. L. D. I Apskr. Valdyba:
V. V. Vasys, Org.
M. Bacevičius, Sekr.

Nusižudė A. L. D. L. D.
137 Kuopos Nario F.
Adomionies Žmona

MONTREAL, CANADA

11 d. rugsėjo pasklydo baisi žinia apie nusižudymą Onos Bulovaitės-Adomionies. Tragedija įvyko prie mažos jos dukters, nesant namie vyrui ir kitiems šeimos nariams. Moteris peiliu persijovusi sau gerklę ir ją suėmus nuėjus lovon be riksmo krito negyva. Dukrelei, norėjusiai išgelbėti motiną, traukiant peilį sužeidė ranką. Nusižudymo priežastys neaiškios; kalbama, kad ji sirgusi nervų suirimu (neurastenija). Nusižudyti rengtasi senai, tai buvo pastebėta, bet nesuprasta aiškiai. Už savaitės, bevišėdama pas draugą Čeponį, sakiusi, kad, "šiandien aš pas jus ant balius, o kitą savaitę jūs būsit pas mane ant balius," kas ir išsipildė.

Kiek aš ją pažinau ir nuo kitų girdėjau, tai moteris buvo tikinti, rados, iš labiau pasiturinčių kilmės, atrodė gyva, rimta, tvirtos valios ir šiaip draugiška kalboj, bet sykiu ir greit susijudinanti, lyg labai nervuota ir tam panašiai, kas reiška, kartaus gyvenimo pasekmės nubaigusios stumti ją prie saužudystės, suardant sveiką prigimtą organizmą, nebeįstengiant išlaikyti proto ir nervų kontrolės. Jau prie pagerėjusių gyvenimo sąlygų tās, rados, neturėjo įvykti, nes visi gyvenimo sunkumai tapo pergalėti. Šeima išauklėta. Vyriausia dukterė ir sūnus užbaigė mokslo ir jau užsidirba sau duoną. Vyras, kaip šaltkalvis, uždirba 75c į valandą, apie \$60 į savaitę.

Taigi ne ekonominė padėtis, jau sunkiai pergalėta, o kitkas pagimdė saužudystę, kurios priežastys glūdi baidame ir žiauriame kapitalistiniame sudėyme visos darbo klasės, kuriuos nariai dar jaunystėje suardo savo jėgas ir visą organizmą sunkioj ekonominėj ir politinėj kovoj už duonos kąsnį, už tos menkos gyvybės palaikymą ir už šeimos išauklėjimą.

Taigi, kad užkirsti kelią darbo klasės kančioms ir saužudysčių priežastims, kaip liksieji šeimos nariai, taip ir visi turčij vergai, paskirti, kaip pašaras kanuolėms karė už jų reikalus, vienykimės be tikybės, tautos ir rasės skirtumo, po nekaltai pralietais proletariato kraujais nudažyta raudona vėliava, vadovaujant vieninteliui ištikimam darbo klasės vadovui—Komunistų Partijai. Stokime į A. L. D. L. Draugiją, ruošdamies prie darbo klasės išvadavimo iš po kapitalizmo jungo, per darbininkų apšvietą ir suvienijimą darbo jėgų į plieno kumštį, užduodant tarptautiniam kapitalizmui paskutinį mirtiną smūgį pasaulinėj proletarų revoliucijoje. Tegul mūsų kerštas išsilies ant viso žemės kamuolio už mūsų tėvų ir pratėvių, draugų ir šeimynų narių mirties kančias, tiesioginiai paeinančias iš to surėdymo, kurį turėsime sugriauti iš pat jo pamatų ir ant jo griuvėsių atstatyti vieną visą pasaulinę darbininkų tėvynę—Sovietus, kurie tik vieni užkirs kelią žmonijos kančioms ir priežastims saužudysčių.

Laidotuvės įvyko 14 d. rugsėjo, 3 val. po pietų, į kurias susirinko nemažai draugų ir artimesnių žmonių. Vainikai buvo nuo L. S. ir D. Draugijos, nuo draugų ir pažįstamų. Lydėjo septynios mašinos. A. belnai, laidotuvės, kaip organizuotos šeimos, įvyko su draugų atėjimu, patarnavimu ir tt., ir buvo pavzdingos, kas labai skiriasi nuo neorganizuočių narių. Todėl visiems reikia burtis į A. L. D. L. D., būti jos nariais ir ištikus nelaimėi, vieni kitiems padėti, ištiesiant draugišką ranką.

Nors vietinis lietuvis kunigas ir baido lietuvių ateivius, neprigulinčius prie parapijos, kad numirę negaus geros vietos, vienok mes, A. L. D. L. Draugijos nariai, to nepaisome ir savo nariui nelaimėj padedame. Todėl nors ji buvo ir katalikė, bet katalikų kunigas, be riebaus atlyginimo, atsisakė ją palaidoti šventoj vietoj, todėl liko palaidota be kunigo patarnavimo ir ne "balioj," bet ant Mount Royal kalno kapinių, dailioj vietoj, po klevu.

Praeivis B.

HARTFORD, CONN.

Nedėlio, 15 d. rugsėjo, L. D. S. A. 18 kuopa buvo parengus draugišką išvažiavimą drg. P. Juškos sode, Bloomfield, Conn. Diena pasitaikė labai graži, tai susirinko pusė tūkst. didelis būrys svečių ir visi išrodė linksmais. Vėliaus, susėdus prie stalo, laike užkandžių, pirmininkė Gastonijos streikuojančių audėjų sunkią kovą, kurią jie veda su audinyčių savininkais, ir prašius aukų, ten susirinkusieji gausiai aukojo. Smagu būti būryje žmonių, kurie atjaucia darbininkiskam judėjimui. Kuopai liks keliolika dolių pelno. Mat, draugai Juška ir Urbonas atlyginimo už sodą ir trūšą neėmė, sakė aukojai del darbininkų reikalų. Rengėjos už tai labai dėkingos, ypatingai drg. Juškai, nes jis daug trūso padėjo priengdamas stalus ir vietą del šokių.

Aukojo sekanti:

J. Beržinis \$2; po doleri—J. Ivanauskas, M. Penkaitienė, C. Klauza, M. Nigžentaitienė, M. Kazlauskienė, B. Muleranka, S. Makaveckas; po 50c—J. Valun, J. Kazlauskas, P. Kriščiūnas, J. Margaitis, J. Balčiūnas, J. Pilkauskas, J. Jurkūnas, K. Surkus, V. Staugaitis, A. Totorelis, A. Ramoška, M. Kriščiūnienė, J. Dagilius, O. Vilkiūtė, M. Kvedara, J. Veiveris, Agota Dagilienė, Ona Surkienė, M. Grabauskienė, M. Barkus, M. Margaitienė, M. Baltulionienė, J. Penkaitis, T. Petkus. Viso surinkta \$21.95. O. G.

WINFIELD, LA.

Čia randasi tik trys lietuvių šeimos. Dvi užsima ūkininkyste ir viena užlaiko kalvę. Žemė čia gera, todėl ir gyveniti galima. Bet apie kokį nors veikimą jau negali būti nei kalbos, nes mažai turime lietuvių. Jeigu čia daugiau lietuvių apsigyventų, tuomet jau galima būtų pradėti kalbėti apie kokį nors veikimą.

Abelnai, čia gyvenojai tikinti ir juos kunigai mulkina, bet jeigu atsirastų tokių, kurie čia pasidarbuotų, tai daugelį galima būtų patraukti savo pusėn, nes kuomet pradėditi jiems nurodinti kunigų darbus, tai kai kurie jau darosi švelnesni ir leidžiasi kalbėti. Tas parodo, kad jie kunigais irgi pilnai nepasitikti.

C. Sakalauskas.

SKAITYKIT IR
PLATINKIT
"LAISVĖ"GEORGE NOBILETTI
Pianistas ir Mokytojas

Igaliojas ir Pildidytas
New Yorko Universiteto
Mokinti

Progresyve Serija (Eile)
PIANO LEKCIJŲ
Piano Pamokos Yra Duodamos
Studijoje ir Mokinių
Namuose

STUDIO
1763 Cropsey Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Telephone Bensonhurst 6631

OFISAS
981 Broadway
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, Jefferson 6993

Rengkitės Prie Vėjus!

"LAISVĖS" VAJUS PRASIDĖS SU 1 DIENA SPALIO
IR BAIGSIS SU 15-ta DIENA LAPKRIČIO

Vėjus yra gavimui "Laisvei" daugiau naujų skaitytojų. Kad sekmingai gavus naujų skaitytojų, direktoriai nupigino naujiems skaitytojams "Laisvės" prenumeratą vienu doleriu. Reguliarė "Laisvės" prenumerata metams yra \$6.00, pusei metų \$3.00

GI LAIKE VAJUS, PER PUSANTRO MĖNESIO NAUJIEMS SKAITYTOJAMS BUS DUODAMA "LAISVĖ" UŽ
\$5.00 METAMS IR \$2.50 PUSEI METŲ

Seniems Skaitytojams "Laisvės" Kaina ir Laike Vėjus Pasilieka Senoji:
\$6.00 METAMS IR \$3.00 PUSEI METŲ

Visų skaitytojų prašome gauti nors po vieną skaitytoją. Kurie iš senų skaitytojų gaus 2 naujus skaitytojus laike vėjus, tiems duodama teisė atsinaujinti savo "Laisvės" prenumeratą už \$5.00 metams.

KVIEČIAME SKAITYTOJUS KUO SKAITLINGIAUSIA DALYVAUTI KONTESTE RINKIME "LAISVEI" NAUJŲ SKAITYTOJŲ

KONTESTANTAMS SKIRIAME SEKANČIAS DOVANAS

Pirma \$30.00, Antra \$25.00, Trečia \$20.00, Ketvirta \$15.00
Penkta \$10.00, Šešta \$5.00

Tuoju pradėkite darbuotis ir darbuokitės be atleidimo energijos iki galo vėjus, kad gautumėte kuo daugiausia naujų skaitytojų ir kuo augščiausias dovanas. Rūpinkitės platinimu savo dienraščio.

Brooklyne paprastai "Laisvės" kaina yra \$8.00 metams ir \$4.00 pusei metų, nes čia reikia ant kiekvienos kopijos lipyti po 1c stampą. Laike vėjus naujiems skaitytojams bus \$7.00 metams ir \$3.50 pusei metų. NAUDOKITĖS PROGA!

PRAŠOME ĮSITĖMYTI TAI:

Pernai turėjome keblumą su miestais. Draugai darbavosi kolektyviai miesto vardu ir nieko nepranešė iš pradžios vėjus "L." administracijai, kad jie dirba miesto vardu. Administracija kreditavo ne miestui, bet asmenims, kurie prisiuntė prenumeratas. Todėl prašome draugų siunčiant prenumeratas pažymėti, kam priskaityti jas, miesto vardu ar prisiuntėjo vardu.

KURIE DALYVAUSITE KONTESTE, TUOJAU PRANEŠKITE

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

46 Ten Eyck Street,

Brooklyn, N. Y.

'GERAI PATAIKOT'

Taip sako piliētis Ant. Tacilauskas, užlaikytojas Restorano po No. 961 Grand St., Brooklyn, N. Y. "GERAI PATAIKOT PADARYT CIGARUS, kad į mėnesį laiko po 500 JOHN'S CIGARŲ parduoda, kurios ne tik lietuviui, bet ir svetimačiai myli, nes už penkių blokų nuo mano biznio kostumeriai ateina ir saujomis po penkis cigarus ir po daugiau pasiima ant syk. VISI supratyvi vyrai myli juos rūkyti, nes geriausia patinka kad jie malonūs ir dūmai AROMATISKAI kvepia.

M. J. J. Urbso,
187 Oak Street,
Lawrence, Mass.,
i savo krautuvę
kas mėnesis po
keliolika šimtų
jų parsitraukia.

John Naujokas Taip pat drg. S. Reikauskas, 214 Schuykill Avenue, Shenandoah, kaip agentas, tikėtinais parsitraukia ir pasekmingai miestuose parduoda; taipgi ir kiti Brooklynne ir kituose miestuose, kur yra geri lietuviai ir išmintingi darbininkai, pripažino, kad JOHN'S geriausi cigarai Amerikoje po 10 centų. Taip pat progresyviškas lietuvis, užlaikytojas general krautuvės ir laivakorių agentūros, J. Sekys, 175—177 Park St., Hartford, Conn., nuo senai užlaiko John's—John's Hand Made Cigarus ir Vytauto, kuriuos visi myli rūkyti ir sako, kad be jų biznyje negalima apsieiti!

Todėl, draugai darbininkai ir progresyviai biznieri, ne tik Brooklynne, bet ir kituose miestuose, visur reikalaukite: Restoranuose, Užkages, Klubuose, ant Balių ir štoruose bei kituose bizniuose lietuvių išdirbystės draugų cigarų viršminėtais varda, tik nakellant piršta, o gausite cigarus, kurie visiems patinka, ir rūkydamas džiaugiesitės. Mūsų cigarai garantuojami. Cigarus pasiunčiame ant pareikalavimo visur į kitus miestus biznieriams ir privatiškiems žmonėms, daug ar mažai, vis tiek, ir lėšas apmokame.

Adresas:

Naujoku Cigarų Dirbejai
267 Division Ave., Brooklyn, N. Y.

Jau Trys Mėtai, Kai Argentinos
Lietuviai Darbininkai Leidžia
Savo Savaitinį Laikraštį

"RYTOJUS"

Jis pilnas žinių apie Argentinos ir visos Pietų Amerikos darbininkų gyvenimą; telpa daug gražių iliustracijų ir beiteristikos; iliustruotas ir ant gražių popieros spausdinamas. Kiekvienas Amerikos lietuvis darbininkas turi skaityti ir platinti "RYTOJUS." Tuomet jis susipažins su savo klasės brolių reikalais tolimoj Pietų Amerikoje.

"RYTOJAUS" KAINA:
Metams tik...\$3; Pusei...\$1.50

Pinigus siųskite American Express money orderais, juos išrašydami ant "RYTOJAUS" vardo ir adreso.

"RYTOJUS"

Calle Montes de Oca 146,
Avenida, Buenos Aires,
Argentina

\$1,000 Tik Už 60 Centų

Atsiųsk 60 centų, tai gausi visokių stebuklingų žolių vortės tikėtinio dolerių. Ką tas tikėtinis doleris žmogui reikia, jeigu jis yra apimtas kokios nors ligos bei vidurių sugėdimo? Toks žmogus yra susiraukęs, nelinksmas ir įvairių nesmagumų apimtas. Jeigu tokiame žmogui ir aukštinį kalną parodytum, tai jam malonesnė būtų sveikata, negu tas aukso kalnas. Taigi, jeigu jautiesi esąs apimtu kokių nors nesmagumų, tai greit reikalauk mūsų vaistžolių nuo bile vienos žemai pažymėtų ligų ir atgaun savo sveikatą.

Vaistžolės yra nuo sekandžių ligų vidurių užkietėjimo, skilvio nemalumo, nenoro valgyti, strėnų ir pečių skaudėjimo, patūkinimo, dusulio (asthma), peršalimo, skaudėjimo po krūtine, reumatizmo, plaukų slinkimo, pleiskanų, šlapinimosi lovoj ir kitų ligų. Atsiųsk 60c, tai gausi vaistžolių, kurios jums sugrąžins sveikatą, panaikins minėtas ligas.

Jeigu kentį nervų suirimą, galvos skausmus, ūžimą ausyse, nuomara, širdies ligą, tai atsiųsk 85c, o gausi mūsų gausius vaistus, taip vadina mus "Nervų Preparatus." Nervų ligos yra labai blogas dalykas, bet mūsų Nervų Preparatas užbėga tai ligai kelią ir suteikia žmogui ramumą. Atsiųsk mums 10c, o gausi mūsų žolių ir knygų katalogą. Reikalingi mūsų žolių pardavinėtojai visuose miestuose.

M. ZUKAITIS
25 Gillet Road, Spencerport, N. Y.

Lietuvaitė Fotografistė

FOTOGRAFUOJU, DIDINU IR NUMA-
LIAVOJU VISOKIOM SPALVOM
PAVEIKSLUS

Studija atidara kiekvieną dieną ir nedėlio-
mis nuo 9:30 iki 5 val. po pietų

MARGARETA VALINCIUS

Room 32, Weitzencorn Bldg.,
PUBLIC SQUARE
WILKES-BARRE, PA.

ST. BUTKUS

Vergijos Šešėliai

Pasistebėjęs gerokai pamatys, koks keistas tas mūsų pasaulis. Juda, kužda lyg skruzdynas, o margas—lyg rankų darbo aistas su pamarginimais divonas. Ir kaip tai ne. Gimsta žmonės. Auga. Kiti sulaukia virš šimto metų amžiaus. Dar kiti, vos gimę išnyksta. Štai čia mokslas, čia darbas, čia ūžimas dirbtuvių, čia vėl kova pavergtųjų už pasiluosavimą iš priepaudo nagų. Visą apėmus vaizduotė, tai tikrai gyvas pasaulis su savo nepaprastu judėjimu.

Šitam judančiam-gyvam pasauliui besidairant, pasitaiko dar rasti kur-ne-kur užsilikusį, lyg gilių senovės radinį—senyva žmogų, kuris sulaukęs šimtą metų, dar vis tebesimašo, žengdamas į antrą šimtmetį. Bet tas pasitaiko tikrai gal iš šimtų tūkstančių vienas. Tai retenybė. Tie seneliai, jeigu jie būtų nemirtingi, tai būtų mūsų jaunajai kartai lyg istoriniai daiktai. Bet čia, lyg žvejui sugautą žuvim besidžiaugiant, pliumt atgal į vandenį. Taip ir mūsų seneliai, nors ir sulaukę antrojo šimtmečio, bet vienu sykiu štai žiūrėk ir aplėdžia šį pasaulį—jau ir mirę.

Lietuvoj buvo eifas per svieta užsilikęs vienas iš seniausių žmonių senelis, vardu Martynas. Bet visi jį vadindavo Martynėliu. Iš amato jis atrodė elgėta; jis patsai sakydavosi jau iš jaunų dienų tuom užsimąs—eifas per svieta. Jo tikro amžiaus, tautybės ir kilmės sunku buvo sužinoti. Užklausus kai kuriam, jis dažnai atsakydavo, jog ir pats nežinas, nes nuo mažens iki šio laiko, net visą Europą skersai išligai išvaikščiojęs ir niekur neradęs tinkamos vietos gyvenimui. Amžiumi jis didžiudavosi jau turįs suvirs šimtą metų. Ar tikėti tuo jo sakymu, ar ne, bet jį tai tikrai buvo panašus. Jo galva papuosta storu sluogniu baltų balčiausių plaukais, ir taip tankūs, lyg nei vieno plauko, rodos, nebuvo praradęs. O baltumas—lyg žiemos šaltų blizgantys sniegas. Barzda jį dvi dalis skėsta, o spalva jos lyg būtų pritaikinta galvos plaukams. Kaip kada jam šypsant, matydavosi dantys lyg vakar būtų jį sudėję, balti-stambūs. Veidas tikrai jau reikšė, jog tas senelis jau antrą šimtmetį gyvena—raukšlėtas, lyg sūrio galas. Skruostuose dar matėsi užsilikusios iš jaunystės ružavos, lyg voro tinklo, raudonos gyslutės. Dažnai jis tik tuom skūsdavosi, kad jau nebeturįs gerų akių ir pastovios gyvenimui vietos. Martynėlio vardą visi žinojo. Jis mėgdavo dažniau ten atsilankyti, kur su juom daugiau šnekėdavo, kas mėgdavo juom įdomautis. Dažniausiai buvo įmėgęs lankyti mūsų namus. Pirmutinę jo užėgė ir kartais nakvynė pas mus. Mat, mano tėvukas dažnai jam „užfundydavo“ naminio tabako (jis gerokai mėgo pypkę, kurią pats buvo pasidirbinęs medinė), o aš kaip kada duodavau jam vieną ar kitą litą, nes dideliai mane įdomaudavo tie jo iš gilių senovės pasakojimai.

Atsimenu, kaip šiandien, tą dieną, kuomet jis pas mus atsilankė. Tai buvo prieš didžiąsias katalikų šventes, „didžiąją“ pėnyčią, prieš velykas.

—A, kad jis kur padingtų, jau ir vėl tas Martynėlis čia,—kalbėjo mano motina, mainkydama gėdoje pyragams tešla.—Dabar tiek užsiėmusi, čia pyragai kepami, čia pečius kūrėnti, o čia... jis dar maišysis...

—Palauk, mama,—prabilau aš.—Tas nie-

ko. Pakaks Martynėliui ir tabako vienos kitos pypkės. O kad išvengus tamsta sugaišti, mes eisim į kitą kambarį.

Tuo sykiu pas mus buvo keletas motušės kaimynų-bobelų. Jos neapsakomai nekęsdavo Martynėlio ir jo kalbos, kadangi jis nepripažino dievo, nei kunigų su jų išmislėmis; o tas ir nepatirdavo katalikiško raugo moterėlės. Jam įeinant dažnai jos duris užsisklėsdavo.

—Gerą dieną, moterėlės,—pirma žingsnį įkėlęs virtuvėn prabilo Martynėlis.—O kaip jums?

—Tai tu bezielpyčia, ar nežinai ką reikia sakyti, įėjus vidun?—viena iš boby, matyt, esanti drąsesnė, užklauso Martynėlio. Šis nustebęs apsidairė ir lyg nežinodamas paklausė:

—O ką?

—Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus!—paaiškino užpykusi boba.—A, tu bedievi...

—Tas nieko, moterėlės. Ar nebūtų geriau ir dalikatniau, kad aš, vietoje „Jezus“, sakyčiau: „garbė darbo žmogui“, o jūs atsakytumėt: „ant amžių laisvai.“ Ar ne?—teisinosi Martynėlis.

—A, gana, jau gana. Eini elgėtaudamas, vietoje pasimelsti už geraširdžius. Žmones į pagundą vedi. Be to, dar ir vaikais prisiklauso visokių išmisių,—kalbėjo viena iš susiedų.—Kas tą Ruzgį Joną išvedė iš kelio, kad ne tu? Jam jau nebereikia bažnyčios, nebereikia kunigų. Ot, sako, atimkim nuo dvaro žemes, nuverskime valdžią, o šiandien vaikas, iš tavo visokių pasakų prisimokinęs, gavo ir į kalėjimą nueiti,—tęsė toliau boba.—Tokiame elgėtai vietoj almužnos—šluotkoti.

Martynėlis, ilgai tylėjęs ir savo žilą barzdą pakrapštes, kalbėjo jį: aš.

—O ar jūs žinote, moterėlės, kodėl Ruzgį Jonas į kalėjimą pateko?

—O tai tu išvedei jį iš kelio!—pridūrė antroji.

—Visai ne, moterėlės,—aiškino Martynėlis.—Jis todėl liko kraugerių gaujos apspistas, kad, pamatęs darbininkų vargus, jų priespaudas iš išnaudotojų pusės, drįso sukišk: „Darbininkai, stokim išvien prieš mūsų išnaudotojus!“ Ir už tuos šešis žodžius teks jaunam rūdyti dvokiančiuose mūruose. Ir visai nekaltai!

—Nuje, nuje...bet jis sakydavo, kad jam ir bažnyčios, ir maldos, ir kunigų nereikia; už tą dievas jį ir pakorojo,—visos sykiu atkrito Martynėliui.

Pamačiau, kad jam gali būti riestai su moterimis, nes jos trys didesnį lėmą sukelia, negu senukas vienas. Pasišaukiau jį į savo kambarį. Užfundinau jam tūkuo naminio tabako, nes to jis jau ir laukė.

—E, vaikuti, su tom bobom. Nors ir jos pačios supranta klystancios kalboje, bet jau jį, katalikų, tokia mada: neužleis kitam teisybės pasakyti. A, o ką čia su jomis!—ranka pamojęs nutilo.

—Na, o kaip gyvuoji, Martynėli?—paklausiau aš jo.

—O, nei šio, nei to...—kurdamas pypkę atsakė.—Mėnuo atgal jau maniau, kad reiks stipti; bet šiaip jau išsisukau, pagy-jau truputį; kelis sykius jau buvau nučjęs į Telsius...bet taip silpna...

—Ar ne geriau būtų, Martynėli, kad iš po ligos nevaikščiotumei taip toli?—pastebėjau aš jam.

(Bus daugiau)

Dešimtmetiniams

„Laisvės“ Jubilėjui

Minėdami šį dešimtmetinį „Laisvės“ jubilėjų, kaip „Laisvė“ eina dienraščiu, turime nors trumpai prisiminti nuveiktus darbus, stambiuosius įvykius, kuriuos „Laisvė“ turėjo pergyventi.

„Laisvės“ skaitytojas esu nuo 1917 m. Nors išsyki netačiau mėgavau „Laisvę“, buvau daugiau prisirišęs prie „Naujienu“, bet laikui bėgant persitikrinau jog „Laisvė“ užima teisingesnę poziciją grynai darbininkų klasės reikalų ir taip laipsniškai likau vienu iš to daugelio plytų, iš kurių yra sudarytas „Laisvės“ palaikymas ir pirmynžangos gyvavimas.

Taipgi smagu pasididžiuoti, jog buvau, esu ir, kiek mano išgalė leis, būsiu ir ant toliaus vienas iš daugelio „Laisvės“ pulko kareivių ir, bile reikalui priėjus, stosiu apgyniman ty principų, kuriuos „Laisvė“ skleidžia tarpe darbo minių. „Laisvė“ taipgi gali didžiuliu savo didvyriškai karžygiškais darbais, kuriuos ji taip pasiryžusiai atliko bėgyje tos dešimties metų nuo patapimo dienraščio.

Vos tik pradėjus „Laisvę“ išleisti dienraščiu, senoji L. S. S. dešimtmė suvažiavime perkeitė vardą į Komunistų Sąjungą. Gobsieji smalaviriai suskubo grobti viską, kas tik buvo socialistišku vardu užvardyta, ypatingai ju buvo dideli apetitai pasigrobtį „Laisvę“. „Laisvė“ su pagalba ištikimų kareivių, suskubo gintis nuo užpuolikų ir priešai liko atmušti.

Nors „Laisvės“ priešams socialistams tuomet užpuolimas nepavyko, bet jie nenustojo atakavę „Laisvę“ vienokiu bei kitokiu būdu, kad kaip pakankus jos bujojimui.

Praslinkus keliems sunkios kovos metams, komunistinis veikimas keitėsi taktikos formoje, prisilaukiant tarptautinio darbininkų patvarkymo. Tuli „Laisvės“ kareiviai suklupo, vieni nepajėgė, kiti nenorėjo suprasti taktinės nusiastymo komunistiniam veikime. Tas išsukė savitarpinį ginčą. Čia vėl „Laisvė“ pasidarbė nemenkas pavojus patekti į užsispyrėlių arba ekstra-kairiausių pasivadinsiu rankas, reikėjo vėl kautis už teisingą veikimo liniją.

„Laisvės“ metiniam suvažiavime ekstrinai likosi nugalėti, didelė didžiūma suvažiavimo dalyvių pasisakė už „Laisvės“ teisingą užimtą poziciją komunistiniam veikime.

Nuo tada visi ekstrinai, buvusieji geri ir karingi „Laisvės“ pulko kareiviai, pradėjo visu smarkumu pulti „Laisvę“. Tas jų begaliniai kenksmingas darbas padarė ne tik „Laisvę“ žalos, bet ir abelnei visam darbininkštam judėjimui. Randasi dar ir po šiai dienai tokių elementų, kurie tebevaro tą patį purviną ir begaliniai pragaistingą darbininkams darbą.

Juodosios klerikalų armijos vadai—atbulkalinieriai, broliai Kristuje; taipgi be paliovos galando ginklus, vis įsiekdami menkiausias priežasties, kad tik gavus progą užpulti ir mirtinai „Laisvę“ parbloškinti. Begėdžiausiai nežmoniški kunigų darbai, ne tik klebonijose, bet ir už jų sienų, privertė parapijonus susidomėti ir pakelti balsą prieš kunigų begalinį žiaurumą. Skūdaudžiami parapijonai kreipėsi į „Laisvę“ gauti vietos išreikšti jų nuoskaudoms. „Laisvė“ stovėdama už išnaudojamųjų ir skriaudžiamųjų reikalus, negalėjo atsakyti. To tik ir reikėjo juodajam abazui, kad pulti „Laisvę“. Sukoncentravę visas juodąsias spēkas, pastatė priešaky kunigų Petkų ir leidosi visu smarkumu atakuoti „Laisvę“. Šiuo sykiu prisiejo įtempti visas pajėgas ne tik „Laisvės“ vedėjams, bet ir visiems ištikiams kareiviams, kad atmušti priešų užpuolimą. Taip ir buvo padaryta, nors tai kainavo nemažai, bet priešas buvo

begailėstingai supliktas visomis pusėmis.

Todėl gi sakau, smagu ant širdies darosi, kada tenka prisiminti praeitį nuveiktų darbų, kuriuos teko nemažai dirbti ir tuomi prisidėti prie nešimo mūsų „Laisvės“ augštai iškeltos ir šviesiai liepsnojančio žibintuvo, kuris rodo teisingą kelių kiekvienam skriaudžiamajam darbininkui į galutiną pasiluosavimą iš dabartinės kapitalizmo vergijos.

Minėdami šias dešimtmetines „Laisvės“ dienraščio suaktuves, pasiryžkim ateityj daugiau padirbėti, kad per kitą dešimtmetį mūsų „Laisvės“ žibintuvas kuo augščiau iškiltų, plačiau apšviestas visus tamsiausius kampelius ir kad minėdami dvidešimtmetines „Laisvės“ dienraščio gyvavimo suaktuves galėtumėm gerėtis ne tik Rusijos proletariato pergale, bet kad ir viso pasaulio darbininkai iškilmingai švestų galutinę pergalę šventę!

Vargo Sūnus.

Tai Tie švelnūs Cigarai,
Kurių Jūs Pageidavot

MENDELO

Padirbti iš Suderintų Havanos
Tabakų. Vidurys vien tik iš
importuotų tabakų.

PO 10 CENTŲ IR DAUGIAU

Išbandykite Šiandien

Juos išdirba
STANLEY PAUL
1035 Spring Garden St.
Philadelphia, Pa.

Sulig reikalavimo, šiuos cigarus taipgi ir per paštą išsiuntinėjame, kaipo užsakymus (orderius).

Dr. Jonas Repšys

881 Massachusetts Avenue
(Arti Central Square)
Cambridge, Mass.

Tel. Porter 3789

OFISO VALANDOS:

Nuo 2-4 po pietų ir
Nuo 7-9 val. vakare.
Nedėliomis: 10-12 val. ryte.

BROOKLYN LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ISTAIGA

Salės del Bilių, Koncertų, Bankietų,
Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Pulkietis
steičius su naujaisiais įtaisymais.

Keturių balių alieja.

KAINOS PRIEINAMOS.

949-959 Willoughby Avenue

Tel., Stagr 3842

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

UNDERTAKER

NOTARY

PUBLIC

Telefonas:

Stagg

5043

GRABORIUS

atarnauju visiems be skirtumo
stikliniui, ir tolymame nedaro del
nangų skirtumo. Mano ofisas at-
aras dieną ir naktį. Darbą at-
leku gerai. Reikale kreipkitės pas
aane, o patarnausiu kuogeriausia.

734 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

NAUJAUSIOS MADOS

RUSIŠKA PIRTIS TURKIŠKA

Flushing Russian and Turkish Baths, Inc.

Įžanga nuo 8 val. ryte iki 6 val. vakare 50c; po 6 val. vakare 75c.

Antroji klasė laisvai išsimaučiamas
ir miegojimas per visą naktį ant
trečių lubų, oringam kambariui --

M. TEITELBAUM, Manadžeris

Naujai perdirta Rusiškai-Turkiška Pirtis dabar atidarė naujau-
sios rūšies maudynes su moderniais pagerinimais. Čia įtaisyta
didelis plaukiumi pridras su šviežiu šulinio vandeniu ir mažesnis
pridas su šilumu vandeniu.

LAPUOTOS IŠSIPĖRIMUI VANTOS VELTUI

ATDARA
DIENĄ IR
NAKTĮ

Panėdėliais nuo 12 val.
dieną per visą naktį.
Utariniais nuo 12 v.
dieną iki 12 v. nakties.

Trys gariniai kambariai delei išsipėrimo: Rusiškais, Turkiškais ir
garo vanojimosi kambariais. Didelis, oringas miegojimo kamba-
rys; taip pat RESTORANAS su geriausiu garantuotu patarmavimu.

29-31 Morrell Street, tarpe Cook ir Debevoise Sts.

Ties Broadway ir Flushing Avenue, Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Pulaski 1090

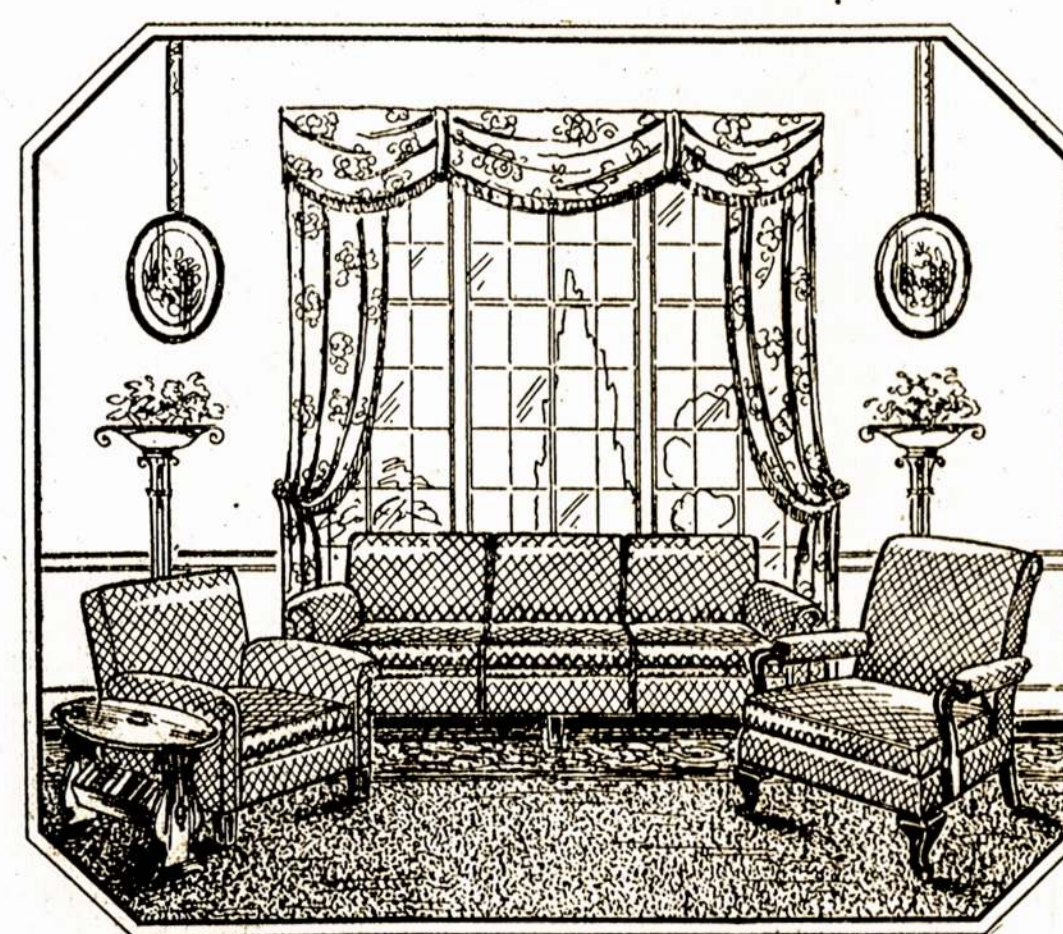
15 Metų

Sukaktuvių

15 Metų

IŠPARDAVIMAS

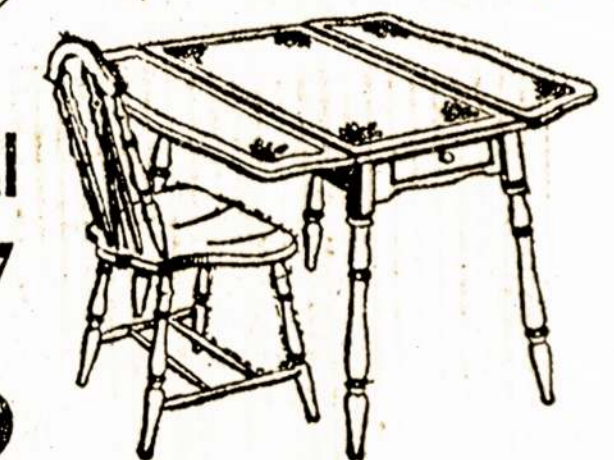
Apvaikščiodami 15 Metų Sukaktuves Nuo Įsisteigimo
MACY'S BROS. Krautuvės

PARDUODAM VISOKIUS
NAMŲ RAKANDUS UŽ
LABAI NUŽEMINTĄ
KAINĄ, UŽ "CASH" MO-
KESTĮ ARBA ANT
ISMOKEJIMO

Nepraleiskite šio Rakandų
Nupigimo!

Ateikite dabar! Jūs pama-
tysite daugiau visko negu
matydavote bent kada pir-
miau. Visas būdingas pil-
nas prikrautas visokių jums
reikalingų rakandų.

GYVENAMOJO KAMBARIO RAKANDAI - PIGIAI

Trijų Kavalkų Setas, su standžiai, bet
lankščiai prikimstomis sėdynėmis, ap-
muštas Jacquard Velour'u \$ 77

Trijų Kavalkų Setas su dailiai išpjaus-
tytais rėmais, apmuštas tikru Mo-
hair'u \$ 119

Trijų Kavalkų Puošnus Setas, išmuš-
tas sukombinuotu Mohair'u ir Frieze \$ 149

Atdara kasdien nuo
8 ryto iki 9 vakare.
Panėdėliais ir subatomis
iki 10 val. vakare

Macys Bros. Furniture Co.

198-200 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Tel. Greenpoint 2372

Tarp Driggs ir Bedford Avenues

Penkių gabalų įvairiai de-
koruoti Pusryčių Setai, su
nuleidžiamais galais stalu
\$ 18.50

Penkių gabalų Pusryčių Se-
tai su porcelaniniu viršum
ir Windsor stiliaus krės-
lais—labai specialė kaina
\$ 26.50

DETROIT, MICH.

Svarbu Visiems Žinoti

Subatoj, 28 d. rugsėjo, 4 va-
landą po pietų, draugijų sve-
tainė, 24th St. ir Michigan
Ave., įvyksta visų progresyvių
organizacijų Detroito ir Ham-
tramcko valdybų, visų dalyva-
vusių pereinamais metais „Lais-
vės“, „Vilnės“, „Darbininkų Bal-
so“, A. L. D. L. D. ir L. D. S. A. vajuje, „Laisvės“ ir „Vil-
nės“ skaitytojų ir visų sim-
patikų svarbūs susirinkimas.

Gerbiamieji Detroito ir Ham-
tramcko draugės ir drau-
gai! Pereinamais metais per va-
jaus mėnesį Detroitas ir Ham-
tramckas beveik gavome pir-
mą vietą kaip narių, taip ir
prenumeratų „Laisvės“ ir „Vil-
niai“, kartu ir „D. B.“ Šiais
metais, su pirmą dieną spalio,
prasideda irgi vajuos mėnuo

GREAT NECK, N. Y.

Per taip vadinamą „Tag
Day“ Gastonijos streikierių by-
los vedimui aukšto šios ypa-
tos: J. Povilaitis, V. Puscus,
D. Pustienė, K. Laužaitis po
\$1. Reikia pasakyti, kad mes
jau ne pirmą sykį aukojam
Gastonijos streikieriams ir ne
paskutinį. Kuomet tik būna
svarbus reikalas, visuomet pa-
gal išgalė aukojame.

J. Povilaitis.

SKAITYKIT IR
PLATINKIT „LAISVĘ“

DETROITO LIETUVIŲ DARBININKŲ APTIEKOS

Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti vai-
sus daug prieinamesne kaina, negu kur kitur dabartinio laiko.

A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas
8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., DETROIT

SPORTAS

RITOSI JUOZAS KOMARAS
IR KAROLIS POŽELA

(Tąsą nuo 6 pusl.)

svetainę. Šoko ant jojo referee, pragariškai sužė, su-
staugę prieš Juozą tūkstančiai
balsų iš publikos. Užpykęs
Wagneris griebia Komarą už
galvos, tvirtai pamankęs jo
sprandą trenkė augstieninką
taip, kad Juozas net du sykiu
persivertė ir perpus pasikabi-
no ant virvių.

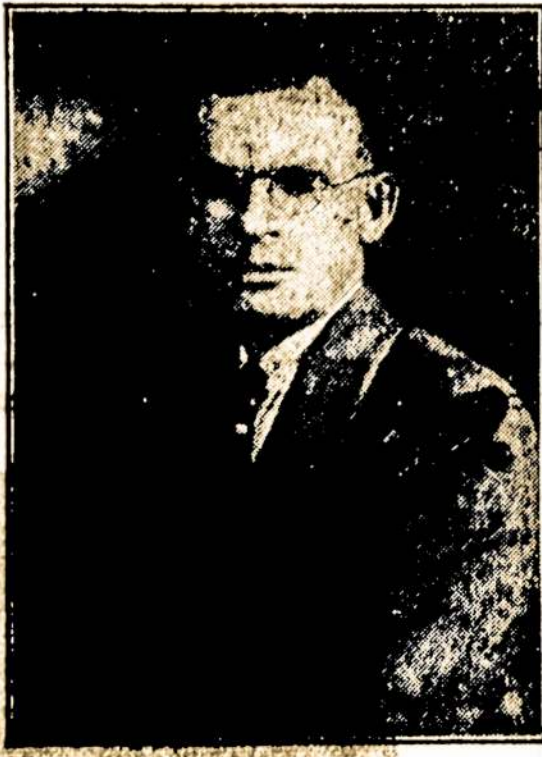
Stojasi Komaras apsvaigin-
tas; kaip tikras šoka ant jo
Wagneris; Juozas rėplom,
kaip meška, skubiai replekio-
ja ir smunka po virvių. Ba-
ra jį referas, kolioja publika,
bet jis nieko nesiklauso. Su-
sikimba išnaujio, Kapt Wag-
nerį per vidurį; šis Komarui
abiem rankom už nosies ir
kaktos ir lauzia jį atbulą, bet
Komaras, iškėlęs savo oponen-
tą, džiauna žemyn, kad tas,
rodosi, sulenda į matracą.
Abu nusirita po virvių ir ran-
dasi arti nudrimimo nuo pa-
grindų. Referas liepia pasi-
leisti ir eiti į centrą platfor-
mos. Pasileidžia. Wagneris
pritrėktas purto galvą ir ne-
lenda iš po virvių, o Komaras
neina į platformos vidurį. Re-
feras perpykęs stumia Juozą
į vidurį, jį Juozas kapt jam
už rankos, švykštį į šalį ir
capt savo oponentą už galvos.
Vėl baisus publikos rėkimas
prieš Komarą. Idūkęs referas
atstūmė Komarą nuo Wagne-
rio, pertraukė ristikę ir ba-
rasi Komaras su referu. Su-
leidžia vėl. Wagneris, par-
mestas, spyrė Komarui į krū-
tinę, kad šis puldamas ko vir-
vės nenutraukė. Referas rė-
kia ant Wagnerio, publika plo-
ja ir šaukia: "Jack give him!"
pakartotinai.

Abudu ristikai privargsta.
Wagneris vaišina Komarą
kumščių smūgiais, Komaras
skundžiasi referui. Vis vien
Wagneris vis apačioj Komaro,
nors ir jis gerokai pamankė
Juozą. Staigiai pagauna Wag-
neris Juozą už galvos ir teikia
per save į matracą tris syk
paeiliui. Komaras, rodos, vos
keliasi; publika klega juoku,
klykauja džiaugsmu, kad
"žiaurus bulius" Komaras jau
veik be sąmonės.

Džiaugsmu apsvaigęs Wag-
neris šoko ant galvos svyruo-
jančiam Komarui. O Komar-
as kapt Wagnerį per tarpko-
jį ir už sprando; iškėlęs iki
savo galvos drebia Wagneris
į grindis taip, kad niekas ne-
abejojo, kad Wagneris jau ne-
sisistos, tik visi šokosi ant ko-
jų ir žiūri, ar jis dar gyvas.

Komaras, kaip spartakas,
žengia į savo kėrtę ir velkasi
ploščium. Referas kelia Wag-
nerį, bet šis kniumba, nepa-
stovi. Subėgo policistai, atkė-
lė jį ir laikydami veda per
svetainę. O Komaras šaukia
sau eina, policijantų lydimas,
kaipo pergaletojas. Jų žiauri

CASTON ROPSEVICH

Balgės Philadelphia muzikos kon-
servatorijai, duoda lekcijas ant smu-
kos. Norintieji, kad jų vaikais bū-
tų gerai smuikintais, kreiptis į
mane, o gausite tikrai profesionalę
pagalbą. Kreiptis šiuo adresu:

4715 N. 5th Street
PHILADELPHIA, PA.
Sėdėdintis ir ketvėrgais:
1218 So. 10th St., Camden, N. J.

Pranyko Plauku Žiurkės!

SENOVĖS PRIETARAS
TAPO PRAŠALINTAS

Šiandieninė moteris, pasiūsojusi nuo ilgų plaukų keltumo, supranta patogumą ir sveikatingumą apkirptų plaukų.
Žirkles rankose AMERIKOS INTELGENTINGUMO perkirpo pančius dar vienos nusenusios dogmos.

"ta spragininimas padarė"—

Pradžės yra tas senovinis nepamatuotas kaltinimas ciga-
retų — Progresas padaryta. Mes pašalinom nepamatuotą
kaltinimą cigarečių prašalindami erzinančius nuodus iš
tabakų.

SENIAU, kuomet cigaretai buvo daromi be modernio mokslo pagel-
bos, kilo tas nepamatuotas kaltinimas visų cigarečių. Ta kritika
toliau jau nepateisinama. LUCKY STRIKE, geriausias cigaretes koki
tik jus esate rūkę, padarytas parinktinio tabako, atitinkamai susen-
dintas ir tinkamai sumaišytas — "It's Toasted."

"SPRAGINIMAS", moderniausias cigarečių dirbimo žingsnis,
prašalina iš LUCKY STRIKE kenksmingus aitrumus kurie randasi
cigaretose darytose senoviniu būdu.

Visi žino kad karštis apvalo, taip ir "SPRAGINIMAS"—LUCKY
STRIKE'S extra slapta procesas — prašalina kenksmingus aitrus
nuodus iš LUCKIES kurie seno budo cigarečių išdarbio suerzina
gerklę ir teikia kosulį. Taip "SPRAGINIMAS" sunaikina tą senovinį
nepamatuotą smerkimą prieš cigarečių rūkymą vyrams ir moterims.

"It's toasted"

Nei Jokio Gerklės Erzinimo—Nei Jokio Kosulio.

UŽSUK—Lucky Strike Šokių Orchestra, kas šeštadienio vakarą, Atlantic iki Pacific
tinklį N. B. C. stoties.

© 1929
The American
Tobacco Co.
Mfrs.

kova tęsėsi 37 minutes.

Gražiai ritosi Karolis Požė-
la su štarkiu jugoslavų Joe
Manicku. Požėla svėrė 190,
o Manickas 200 svarų. Pui-
kiai išsilavinęs ir gerai išsi-
treininavęs ristikas yra Manic-
kas. Sunkiai dirbo su juom
Požėla. Publika mylėjo juos
abu. Bet Požėla gavo dau-
giau aplodismentų, kad savo
gudrumu raitė galingąjį opo-
nentą. Ant nelaimės, smar-
kiai pasileido kraujas Manic-
kui iš nosies. Susikruvino pats
ir apiparkštė Požėlą. Tuomet
Požėla atkreipė į tai refero
atydą. Bet referas liepė ris-
tis, iki Manickas pats nesi-
skundžia. Požėla jau buvo
pradėjęs imti viršų, ale slavas
smarkiai liejo kraują. Visvien
referas turėjo ristikę sulai-
kyti.

Graikas Malarius parito ita-
lą Felice ir lenkas Frank Jud-
son parito George Hillą.
Komarui laimėjus šiose ris-
tynėse, bus duota jam proga
susikibti su pasaulio čempio-
nu Richardu Schickatu.

Ilgakaklis.

PRANESIMAI IS KITUR

FREEHOLD, N. J.

Lietuvių Ukėsų Kliubas ren-
gia prakalbą nedėlioį, 29
rugsėjo. Prakalbos rengia-
mos tuo tikslu, kad sutverti A.
L. D. L. D. kuopą. Prakalbos
įvyks ant tyro oro, ant Alex
Jaskevičiaus farmos, English-
town Rd. Per šias prakalbas
bus priimami nauji nariai į
Lietuvių Ukėsų Kliubą už nu-
pigintą kainą. Todėl kviečia-
me visus vietos ir apilinkės
lietuvių atsilankyti, išgirsti
svarbių dalykų ir smagiai lai-
ką praleisti ant tyro oro. Jei-

gu tą dieną lytų, tai prakalbos
bus 6 spalį (October). Pra-
kalbos prasidės 2 val. po pie-
tų. Rengėjai. 229-30

BRIDGEPORT, CONN.

Macinis mitygas bus pėtyčioį, 27
rugsėjo, Red Men's Hall, 67 Madison
Ave. Pradžią 7:30 val. vakare. De-
legatai išduos raportą iš Clevelando
konvencijos. Visi darbininkai susi-
rinkti pasiklausyti ir apsarstyti dar-
bininkų klasės reikalus.
Nedėlioį, 29 rugsėjo, Amatinių
Unijų Vienybės Lyga rengia Punditų
Baltų, Hungarian Workers Club,
211 Spruce St. Pradžią 7:30 val.
vakare. Bus gėra muzika ir viso-
kių įvairumų. Kviečiame visus atsi-
lankyti. Rengėjai.

ELIZABETH, N. J.

Liko sutvertas choras "Bangs".
Nutarata laikyti praktikas penktadie-
niuis, 7:30 val. vakare. Choro vesti-
tos bus O. Ereminas iš Brooklyn, N.
Y. Meldžiame visus dainininkus atsi-
lankyti į praktikas. Komitetas.
229-30

NEWARK, N. J.

A. L. D. L. D. 5 kuopos susirinki-
mas bus pėtyčioį, 27 rugsėjo, po
num. 79 Jackson St. Pradžią 8 val.
vakare. Visi nariai ateikit, yra
svarbių reikalų. Org. B. J. Sutkin.

PHILADELPHIA, PA.

L. D. S. A. 11 ir 80 kuopos ren-
gia vagių vakarėlį subatoį, 12 spa-
lių, L'audies Name, kampas 8th St.
ir Fairmount Ave. Pradžią 8 val.
vakare. Visos vietos organizacijos
meldžiamos nieko nerengti ant tos
dienos. Rengėjai. 229-30

DETROIT, MICH.

Detroito Lietuvių Darbininkų Or-
ganizacijų Sąryšio konferencija į-
vyks nedėlioį, 29 rugsėjo (Sep-
tember), draugijų svetainėį, 24th St.
ir Michigan Ave. Pradžią 10 val.
ryte. Delegatai, kurie nesate prida-
ve savo antrašų Sąryšio sekretoriui,
neleisite kviečiami atvyti, todėl
patėmieji laikraštį pranešimą būti-
nai dalyvausite konferencijoje, nes
bus apkabama daug svarbių reika-
lų. Nepamirškite dienos ir laiko. Sa-
ryšio sek. M. Zurauskas. 229-30

PHILADELPHIA, PA.

Bendras Komitetas rengia šaučių
šokių vakarėlį subatoį, 28 rugsėjo,
Lietuvių Liaudies Name, kampas 8th
St. ir Fairmount Ave. Bus labai
gražus vakarėlis, turėsim gėrą or-
kestrą, įvairių pamarginimų. Todėl

kviečiame visus atsilankyti ir sma-
giai laiką praleisti. Rengėjai.
228-29

GRAND RAPIDS, MICH.

Visų "Laisvės", "Vilnės" ir "Dar-
bininkų Balso" skaitytojų ir visu
organizacijų narių susirinkimas bus
uturninke, 1 spalį, Lietuvos Sūnų
ir Dukterų Draugijos svetainėį, 1057
Hamilton Ave. Pradžią 8 val. vaka-
re. Ant rytojauš, serodų, 2 spalį,
konvencijos. Visi darbininkai susi-
rinkti pasiklausyti ir apsarstyti dar-
bininkų klasės reikalus. 228-30

RUDEININIS PIKNIKAS IR
PRAKALBOS SOUTHURBY, CONN.

A. L. D. L. D. 225 kuopa rengia
puikų pikniką nedėlioį, 29 rugsėjo,
ant Juozo Ivanauko farmos, South-
ford dalyį. Prasidės 10 val. ryte,
pagal seną laiką. Dainuos Vilijos
Choras iš Waterbury. Kalbės pa-
garsėjęs kalbėtojas L. Prūsėla iš
New Yorko. Bus įvairių žaislų, ska-
nių gūskų valgių ir minkštų gėri-
mų. Kviečiame visos apilinkės lie-
tuvius darbininkus atsilankyti ir sy-
kiu pasilinksinti. Kelrodis: Va-
žiuojant per Seymour, reikia važiuo-
ti stata keliu, vadinamam Danbury, iki
Southford Grocery Store, ten palei
sėną sukites po kairei, biskį pava-
žiuavę sukite po dešinei ir rasit pik-
niką. Važiuodami nuo Southbury,
sukite po dešinei palei tą patį šo-
rą, biskį pavažiuavę ir vėl sukite po
dešinei ir rasit pikniką. 228-29

APDOVANOKITE SAVO
DRAUGUS IR GIMINES GY-
VENANCIUS ARGENTINOJE,
BRAZILIJOJE IR KANADOJJiems galite užprenumeruoti
DIENRASTĮ "LAISVĖ"

Už \$6.00 Metams

Ypatingai Kanadoje gyven-
nantiem "LAISVĖ" labai nau-
dinga, nes ji reguliariai, kas-
dien pasiekia skaitytojus.

Draugai Kanadiečiam

Norintieji platinti "Laisvę"
Kanadoje, tuojau atsiliepkite.
Gausite puikų atlyginimą už
platinimą.

Visais reikalais rašykite:

"LAISVĖ"

46 Ten Eyck St.,

Brooklyn, N. Y.

GREAT NECK, N. Y.

T. D. A. 48 kuopa šaukia susirin-
kinę ketvėrgę, 28 rugsėjo, Z. Strau-
kaus svetainėį, 139 Elm Point Ave.
Pradžią 7:30 val. vakare. Visi na-
riai ateikit ir atsiveskit pritarėjus,
nes bus labai svarbus susirinkimas.
Valdyba. 228-29

LIETUVIS GRABORIUS

Norintieji ge-
riausio patar-
navimo ir už
žemą kainą,
nuliūdimo va-
landoje šauki-
tės pas:

JONĄ PETRUSKEVICIŲ

162 BROADWAY

Residencija:

13 W. 3rd St., So. Boston, Mass.

SOUTH BOSTON, MASS.

Tel., So. Boston 0304-W.

Bell Phone, Poplar 7546

A. F. STANKUS

Graborius-Undertaker

Išbalzamuoja ir laidoja numirusius
ant visokių kapinių. Norintieji
geriausio patarnavimo ir už žemą
kainą, nuliūdimo valandoje šauki-
tės pas mane. Pas mane galite
gauti lotus ant visokių kapinių
kuokeriausiose vietose ir už žemą
kainą.

1023 Mt. Vernon Street

PHILADELPHIA, PA.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LIETUVIS GRABORIUS

IR BALZAMUOTOJAS

Užtikrina, kad mano patarnavimas
bus atitinkamiausias ir už prieinamą
kainą. Nuliūdimo valandoje prašau
kreiptis prie manęs.

1439 South 2nd Street

PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI:

Keystone Main 9669

Bell Oregon 5136

LIETUVISKA REIKALINGA

AUTOMOBILIŲ MOKYKLA AUTOMOBILIŲ MECHANIKAI

Išmokite automobilių kursą ge-
riausioj mokykloj. Yra mokina-
ma dirbtuvės darbas prie automo-
bilių, abelnas laisymas, degimas,
atydus prižiūrėjimas. Patyrę mo-
kytojai. Mažiausia kaina. Informa-
cijos dykai. Surasime darbus
savo mokiniams. Pilnas mokslo
kursas už \$25. Vėžinėjimo lekcij-
jos \$10. Atidara iki 9 val. vaka-
re. Nedėdieniais nuo 10 val. ryte
iki 12 val. po pietų.

NEW YORK AUTO SCHOOL

228 Second Ave., cor. 14th St.

New York.

Tel.: Gracypoint 9682

K. M. S.

LIETUVISKI KONTRAKTORIAI

Budavojame naujus būdinius ir pertaisome senus. Nau-
ji, moderniški, krautvių langai pakelia kiekvieną biznį.
Mes pertaisysime jūsų langus už visai žemą kainą.

Maliavojame būdinius iš viršaus ir iš vidaus. Darbą
atliekame greit ir tinkamai.

Tarkitės su mumis dėl kainos.

Ypatingai ar išskais kreipkitės ekančių adresu:

K. M. S.

644 Driggs Avenue, Brooklyn, N. Y.

Ridgewoodo Skyrius: 253 Grove St.

SERGANTI VYRAI IR MOTERYS

GYDOMA CHRONISKOS LIGOS

KREIPKITES Į DR. ZINS—SPECIALISTĄ, jeigu kenčiate nuo seka-
mų ligų: Odos, Kraujo ir Nervų Ligos, Kataro ir Chroniško Skausmo,
Abelno Nusilpimo, Nervų Išsisėmimo, Galvos Skaudėjimo,
Upo Nupulimo ir Galvosvaigio, Padidėjusio Liaukų, Plaučių ir Plaučių Dūdy Ligos, Nosies,
Gerklės Nesveikumo ir Dusulio, Tūgų Ligos Skil-
vio, Žarnų ir Mėšlažarnos, Reumatizmo, Sciatica,
Strėnų Skaudėjimo ir Neuralgijos. Jeigu jūs ser-
gate ir esate nusiminę, aš galiu jums pagelbėti.
Tūkstančiai vyrų ir moterų buvo pasekmingai pa-
gydyti, su gerais ir pastoviais pasisekimais. Atsi-
lankykite pas mane ypatingai. Slaptumas užtik-
rintas. PRIEINAMOS KAINOS—PRITAIKYTOS
JUMS.

X-Spinduliai, Kraujo Ištyrimai, Laboratorijos Bandymai

PATARIMAI IR IŠTYRIMAI UŽDYKA

Dr. ZINS—Specialistas Jau 25 Metai

110 East 16th St., tarp 4th Ave. ir Irving Pl., New York

VALANDOS: 9 A. M. iki 8 P. M. Nedėlioį 9 A. M. iki 4 P. M.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APTIEKA

Kas yra žmogaus amžinas priešas?—Salties. Jis ne tik sunkiausias
ligas įvato, bet ir grabą paguldo. Bet tie, kurie vartoja
po plačią Ameriką pagarsėjusius

Urban's Cold Powders (Miltelius nuo šalčio) jokių šalčių ne-
bijo. Už 75c už bakšą apsiginklauk
nuo savo amžino priešo!

Urbo Lax Tabs (25 centai už skrynų) yra tai kanuolė prieš
kitą amžiną žmogaus priešą—vidurių užkietė-
jimą—kuris žmogui pagamina daug rūpesčių ir sunkių ligų.

LIETUVISKŲ, BULGARIŠKŲ, HOMOPATISKŲ IR
KITOKIŲ VAISTŲ TEGALIMA GAUTI PAS—

F. URBONAS

151 Metropolitan Avenue

Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE GREENPOINT 1411

6102 Grand Avenue

Maspeth, L. I., N. Y.

Kampas Ciermont Avenue

TELEPHONE: JUNIPER 9794

FRANK A. URBAN'S PHARMACY

151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

ORDER BLANK

Sigučiam plinkus su savo adresu, užrašykite:

Aš, žemiau parašė, siunčiu jums VIENĄ DOLERį, už kurį malonit man

pristatyt URBAN'S COLD POWDERS ir URBOLA, su visais nurodymais,

kaip vartoti.

Vardas _____ St. or Ave. _____

No. _____ State _____

Miestas _____

VIETOS ŽINIOS

Drg. Bimbienės Prakalba, Dr. Petrikos Paskaita ir A.L.D.L.D. 1 Kp. Susirinkimas

Nežinia nei kas reikėtų daryti tiems A. L. D. L. D. 1 kuopos nariams, kurie neatėitų į kuopos mėnesinį susirinkimą šį vakarą, ketvirtadienį, į "Laisvės" svetainę.

Kuopos komitetas ketina trumpai atlikti jos reikalus. Nes čia bus drg. J. Bimbienės su prakalbe, kurioje papasakos savo įspūdžius iš plačios kelionės po Lietuvą ir Sovietų šalį. O Dr. A. Petrika suteiks neilga, visiems įdomiausia prelektaciją apie narkotikus (opiumą, kokainą ir kt.), apie kuriuos taip tankiai matote laikraščiuose.

Mes esame užsibrėžę savo kuopą išauginti iki 200 narių. Pradėkime gi! Kiekvienas atėidamas atsiveskite bent po vieną naują kandidatą į kuopą; o pačiam neatėit, tai būtų negažūs apsilaidimas, sutizimas.

Visi brooklyniečiai, newyorchiečiai ir maspethiečiai, ne tik kuopos nariai, bet ir visa pašalinė publika yra kviečiama atsilankyti ir pasiklausyti idomos prakalbos ir naudingos paskaitos. Įžanga, suprantama, visiems uždyka.

Komisija.

Orlaiviai Jau Nebijosi Jokių Ūkanų

Guggenheimo Orlaivinkystės Fondas skelbia savo inžinierių padarytą išradimą, kad lėktuvai galės saugiai lankioti net triščiūsių ūkanų. Išradimas radio žibintas, kurio spinduliai perveria bile rūkų. Be to, išradė ir naujus instrumentus, kurie parodo, kur orlaivis krypta, kur svyra bei kaip reikiant eina. Yra ir naujas, išbulintasis gyroskopas, kuris daugiau palaiko orlaivio lygsvarą. Pasekmingus visais tais atžvilgiais bandymus yra padaręs armijos leitenantas J. H. Doolittle, pastarųjų dienų ūkanose ties Mitchell Field orlaivį stočia. Jis atliko kelis vykusius lėkimus ir nusileidimus net be radio žibinto pagalbos, naudodamasis vien tik naujais bei patobulintais lėktuvo instrumentais.

Nušovė Žagintoją Policiną

Jersey Cityje tapo įkalinta, kaip žmogžudė, Alice Corbet, 16 metų našlaitė. Ji mirtinai peršovė policiną Geo. McHale, kuris, kaip jina sakė, užpuolė ją išžaginti. Našlaitė gyveno tuose pat namuose, kaip ir policinamas, kuris mirė šiomis dienomis nuo peršovimo.

Mokino Dukterį Vogt

Adolph Zakulnicus, 142 E. 4th St., New York, vedavo si į krautaves savo šešių metų mergaitę Gertrudą; imdavo į vairius daiktus nuo stalų ir duodavo mergaitę paslėpti ir išsinešti. Pagaliau, liko areštuotas ir po \$500 parankos laikomas iki teismo.

Du Užtroško "Surpajep"

Betaisydami požeminę telefoną viela surpajepo kanale, nuo visokios smarvės gazu tenai užtroško darbininkai G. Hederman ir J. Compton, ties 2nd Ave., tarp 16th ir 17th St., New York. Šokęs pagalbos policinamas A. Christopher taipgi buvo uždušęs, kol kiti juos ištraukė laukan.

Entuziastiškas, Labai Didelis Kompartijos Narių Mitingas

Sausakimšai pilna, viršų ir apačioj, priešo Komunistų Partijos narių Webster Hall, didelė svetainė, 11th St. ir 3rd Ave., New York, antradienio vakare.

Drg. W. W. Weinstone, Kompartijos kandidatas į New Yorko majorus, išdavė ilgą, pamatinį raportą, kuris buvo prakalba apie Komunistų Internacionalo Dešimtąjį Plenumą, apie pasaulinę kapitalistinio išnaudojimo racionalizaciją, apie tarptautinį proletariato kairėjimą, apie Amerikos darbininkų kovas, apie Komunistų Partijos darbus ir uždavinius tose kovose ir josios vadovybę klasiniams, kairėjantiems Amerikos darbininkų judėjimui. Kalbėtojas faktų faktais irrodė Lovestono ir kompanijos bankrūtą su tu gaivalų sudešinėjimu, su jų bergždžiais straksėjimais prieš Komunistų Internacionala ir amerikiečių jo sekciją. Nuodugnai taip pat drg. Weinstonas nušvietė tarptautinę ir naminę buržuazijos politiką, vedančią prie naujo imperialistinio karo ir kaip darbininkai turi kovoti prieš tą pavojų.

Po Weinstono trumpai kalbėjo vienas draugas, neseniai sugrįžęs iš Kominternio plenumo.

Saujlei svetainėje buvusių lovestoniečių pasidarė "karšta" už kalnieriaus ir tuli jų bandė viauksėti, ypač prasidėjus diskusijoms.

Balsavime už dabartinę Komunistų Partijos poziciją pasisakė visi tūkstantiniai susirinkusių, apart keleto desėtkų, kurie pasirodė renegato Lovestono ataugomis.

Rep.

Viešas Pakvietimas

MASPEETH, N. Y.—Lyros Choras kviečia visus L. P. Meino Sąjungos vienetus, priklausantiems prie III Apskričio, atsilankyti į mūsų rengiamą vakarėlį, už ką prižadame tuo pačiu ir jums atsilųginti. Vakarėlis bus nepaprastas. Programa bus puiki. Dainuos choras, vadovaujant O. Ereminui. Misiaviciūtė pašoks klasišku šokių: bus solisti ir drg. J. T. Bimbienė pasakys prakalbėlę apie įspūdžius kelionės po Lietuvą ir Sovietų Rusiją. Taipgi šiame vakarėlyje bus leidžiama išlaimėjimui brangus laikrodėlis.

Vakarėlis atsisbus 28 d. rugsėjo, National Hall, 91 Clinton Ave., Maspeth.

Rengimo Komisija.

Gazo Eksplozijos Žuvo 1

Priėjus gazo į Cl. D. Butlerio kambarius, 1208 Bergen St., Brooklyn, įvyko eksplozija, nuo kurios žuvo pats Butleris. Kilus gaisrui, 150 to apartamentinio namo gyventojų laiku išbėgo į gatvę.

Linksma Naujiena

Išgirdęs, kad Aido Choras vaidins tą gražią operą "Kornevilio Varpai" 6 d. spalio, Labor Lyceum svetainėje, labai nudžiugau, nes aš esu matęs tą amerikonių teatre ir man taip patiko, kad negaliu nei dabar užmiršt. Žinoma, už tikieta reikėjo mokėti virš \$1.50 užsimokėjai ir lauk lošimo dienos. Patariu kiekvienam įsigyti išanksto tiketus ir stengtis pamatyti ir išgirsti šią operą. Tikrai linksma naujiena. Pašalietis.

\$83,000,000 Būtelegeriai Sumoka Policijai į Metus

La Guardia, ex-socialistas republikonų kandidatas į majorus, viešai kaltina dabartinį miesto izdo kontrolierių Chas. W. Berry, kad jis nesustabdė Queens paviete milžiniško grafto, kur demokratų Phillips-Connolly'o šaika nuvogė miestui apie \$30,000,000 su savo dėjimo "sursų" kontraktais. Berry'ui buvę žinoma, kas ten dedasi.

Antradienio vakare, R. E. Enright, buvęs prie majoro Hyllano policijos komisionierius, dideliame mitinge New York'e nušvietė, kokį dabartinę Tammany Hall majoro Walkerio valdžia ir jos policija varo biznį su mūsšainieriais ir "slaptomis" smuklėmis, kurių New York'e yra 32,000. Tos smuklės sumoka bent \$83,000,000 per metus policijos viršininkams ir policinams duoklių. Policijos skaičius vis didinama; o pavojingų kriminalistų, kaip kad Rothsteinio nužudytųjų, tikrai nei nebandoma surasti ir areštuoti.

Pats buvęs Tammany Hall demokratų žmogus, Enright, matyt, žino, ką kalbās.

Ridgewoodiečių Žiniai

A. L. D. L. D. 55 kuopos mėnesinis susirinkimas bus rugsėjo 27 d., penktadienio vakare, 8 val., pas Degulį, 147 Thames St., Brooklyn. Visi nariai būtinai turi ateiti į laisvą, nes yra daug svarbių reikalų.

Organizatorius.

(229-30)

Išslydo \$30,000 Perly

Vagys, matyt, nužūrėjo, kad Rena Sperienė nešasi kokią brangų daiktą, įsivyniojusį į žurnala (magaziną), ir jina ties 50th St. ir 5th Ave., New York'e, pasijuto, kad nešlys jau iš po pažasties "išslydęs." Jame buvo perliniai karoliai, verti \$30,000.

Detektyvas Vienuoliką Sykių Padegė Brooklyno Viešbutį

Girtas Brooklyno Hotelio St. George detektyvas vienuoliką sykių per dieną padegė tą viešbutį ir paskui pirmas puolėsi gesinti, kaip kad jis dabar areštuotas prisipažino. Jis norėjo pasirodyti samdytojams viską greit surandą ir labai naudingas.

TEATRAS-DAINOS-MUZIKA

VEL LIETUVISKAI DAINUOS PER RADIO

Rugsėjo 28 d., kaip 9 val. vakare, iš radio stoties WMC-A, antru syk lietuvių dainininkai duos lietuvišką programą, kuri tęsis pusę valandos.

SPORTAS

GRYNAI ASMENINIAI PRANESIMAI

—Šį kartą Anglijos sunkiasvoris čempionas ir ne visai blogas ugniagesis Phil Scott buvo gerai išsimiegojęs, todėl atsisakė išsitiesti ant Ebbets Fieldo ringo grindų ir Victorio Campolo tapo nugalėtas. Sakoma, jog tą istoriją įvyki matė 13,000 žmonių.

Rugsėjo mėnesio 23 d. vakare Hartfordo, Conn., arenoje amerikietis italukas Christopher "Bat" Battalino pakėlė tikrą bataliją akivaizdoje 20,000 asmenų ir atėmė nuo francūzuko Andre Routis pasaulio bokso plunksnasvorio karūną.

—Anot Damon Runyono, Jack Sharkey manas būti manadžerium, kuomet pasitrauks iš ringo ir gal būt, būsias geras manadžerius. Jei jis taip manadžeriaus savo boksininkams,

kaip kad jis boksavosi su Tom Heeney, Johnny Risko ir dar pora kitų, tai sveiki dingę jo manadžeriaujami boksininkai.

—Iki pastarųjų dienų Jack Sharkey prigaudinėjo visus ir savo publiką, kuri atvyko pamatyti jį besitreinuojant Gus Wilsono treniravimosi stovykloj, ir sporto rašytojus, ir net bokso žinovus. Visi manė, kad jis veikia labai lėtai, visai negreitas ir todėl Tommy Loughranas rugsėjo mėnesio 26 d. vakare Yankee Stadlume gerai jį pavaišins su savo kairės rankos kirčiais. Bet taip nėra. Rugsėjo mėnesio 23 d. jis sparavosi vienoj raundą su Armand Emanuelu ir parodė tokį nepaprastą greitumą ir bokso žinovų, kad net stebėtis reikėjo. Emanuelis turi vieną iš geriausių kairių rankų, tačiau neišstengė pataikyti Sharkey'ui į žandą. Sharkey pabaigė savo treniruotę trečiadienį, o šį vakarą rungsis su Loughranu.

—Tuli specialistai yra tos nuomonės, kad Sharkey-Loughrano rungtynės sutrauks tiek žmonių, jog pajamos sieks \$300,000 sumą ar kiek daugiau.

—Jei aš būčiau Eddie Bensonas, Ridgewoodo lietuvių kolonijos "sunkiasvoris" boksininkas, tai aš papraščiau "Vie-nybės" sporto skyriaus reporterio, kad jis nepravardžiuotų manęs ir nevadintų "Australijos čempionu." Kuo kaltas Billy Shade, kurį Bensonas neseniai nugalėjo knockoutu, jei Billio brolis, Dave Shade, kadaise buvo Australijos vidutinio, pussunkaus ir sunkaus svorio čempionu? Billio juk negalima kaltinti už Davio darbus. Todėl jei ne pats Eddie, tai Mrs. Bensonienė, kuri luosu noru sutiko Eddžiui manadžeriuoti, turėtų tuo reikala pasirūpinti. O aš esu tos nuomonės, kad misis padarytų didesnės įtakos į bet kurį reporterį, negu pats Eddie, nors jis ir gana smarkus vyras.

Left Hook.

RITOS JUOZAS KOMARAS IR KAROLIS POŽELA

Kada savaitė atgal Požela patiesė Hans Bauera į 47 minutes, tai Komaras pareiškė, kad jis greičiau apsidirbtų su Bauera. Rudy Miller, New Ridgewood Grove klubo ristyčių direktorius, tuojau su-poravo Komarą su Bauera. Bauerui susižeidus (kaip kas mano pabugus Komaro), vietoj Bauero, Juozas gavo galin-gesnį oponentą, Jack Wagnerį, sveriantį virš dviejų šimtų svarų.

Juozas Komaras tarp sve-timtačių žinomas, kaip "Joe Bull"—Juozas Bulius. Išties, jis panašus į bulį: jo pečiai kaip šėpa, krūtinė iškilusi, kaip gelda, riebus, kaklas trumpas ir taip storas, kad galva atrodo plonesnė už sprandą; smarkas atsikišęs, dantys linke į vidų, nosis trumpa, plokščia, ausys sutrintos, panašios į bulvinius blynus; kakta augsta, iš po kurios žiba narsios akys; plaukai trumpai, rusiškai nukirpti ir augstyn suukuoti. Jis 240 svarų vogos. Visa išvaizda rodo spēką ir žiaurumą, kas labai atitinka tikrenybę. Publika jo nekenčia. Pasirodžius arenoje — drabsto paniekos ir keiksmo žodžiais. Bet didysis Juozas nepaiso, ką jis girdi ir ką mato prieš save. Rodosi, kad jis išstojo į kovą su ta visa tūkstantine minia. Jo oponentas, šešių pėdų, virš dviejų šimtų sveriantis vyras, prieš Komarą atrodo tik pus-bernis. Už pirmo susiklimo Komaras tęsė Wagnerį ant grindų. Parmestajam šokant ant kojų, žiaurusis Juozas džiūna plaštaku į sprandą, kad nupliauskėjo per visą

(Pabaiga 5-tame pusl.)

PARENGIMAI IR SUSIRINKIMAI

"LAISVĖS" DIREKTORIAMS

Ketvirtadienį, 26 d. rugsėjo, įvyks "Laisvės" spaudos bendrovės direktorių susirinkimas. Pradžią paprastu laiku. Visi būkite. J. Nalivaika, sek.

228-29

HILLSIDE, N. J.

A. L. D. L. D. 200 kuopos susirinkimas bus gegužioj, 29 d. rugsėjo, pas drg. K. Jankauską, 61 Harvard Ave. Pradžią 9 val. ryte. Visi nariai ateikti, yra svarbių reikalų. Sekr. G. Kudirka. 228-29

FOR RENT

PASIRANDAVOJA didelis bižnivas namas su storu. Randa prienamą. Kas nori gali ir pirkti. Apie išlygas sužinosite ant vietos. T. Plakš-tis, 27 Wood Rd., Great Neck, N. Y. Tel., Great Neck 119. 228-30

SALES—PARDAVIMAI

EXTRA!

Parsiduoda bučernė, labai graži italyta, biznis įdirbtas per daug metų. Kas norėtų pirkti, tegul greit atsisaukia, nes dabar parduosiu už prienamą kainą. Turiu du bižnius, tai negaliu prižiūrėti, daug darbo, todėl paversiu viena parduoti. Vieto apgyventa lietuviams, viešiais ir kitomis tautomis. Kreipkitės po num. 858 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y. 228-30

REAL ESTATE: Namai, žemė

NAUDOKITĖS PROGA!

Parsiduoda 2 namai, 1 medinis 6 kambarių naujas, su garo šiluma ir kitais parankumais. Taipgi galite pirkti ir su rakandais arba be. An-tras medinis, 3 kambarių ir trys garažai. Taip pat yra garo šiluma. VISKĄ KARTU PARDUOSIME UŽ \$10,000.00.

Kaina žema todėl, kad greit turime narduoti.

Kreipkitės šiuo antrašu: JOHN VALEK

Red Brook Terrace, Great Neck, N.Y.

139 Elm Point Ave., Great Neck, N.Y.

Biznio adresas: Tel. 2155 Great Neck (222-248)

TEMYKIT, PARSIDUODA PUIKI FARMA PIGIAI

Farma arti cementinio kelio (state road). Geri marketai, mokykla, bažnyčia, bankas tik viena mylia tolimo nuo farmos. Farma užima 105 akierius žemės; 70 akierių ariamos, 35 akieriai ganyklos, 5 akieriai pyčių ir kitokių vaisių medžių. Viskas auga, kuo geriausia. Visa tik užverta drūta dratinė tvora. Budinkai geri, su naujais stogais. Stuba 7 ruimių. Vanduo stuboj ir tvarte. Įtvarte randasi 2 arkai, 7 karvės ir 4 veršiai, 150 vištų ir kitokių paukščių. Viskas parsiduoda sykiu su farmos visais įrančiais ir mašinoms už \$4,600. Reikia įnešti \$2,000. Kiti suma lika ant 5 ar 6 nušimcio. Priešastis pardavimo yra, kad likau našlys ir vienam nesmagu gyventi. Kas prirodys kupėjų arba pirkėją, aplaiks \$200 atlyginimo už savo darbą. Atsišaukite šiuo adresu: Mr. Frank Bartaszius, R. F. D. No. 4, Ulster, Pa. 216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

216-29

LIETUVIŲ VALGYKLA

Visokių Rūšių Šviežūs Valgiai, Gaminami Lietuvišku ir Amerikonišku Stilium

Pavalgius čia malonu būti, pasišnekuoti su kitais, arba ramiai pasiskatyt. Sykt atsilankę, persitiktir-sit.—Pabandykit!

Lorimer Restaurant

J. MARCIUKIENE SAVININKĖ

417 Lorimer Street ("Laisvės" Name), Brooklyn, N. Y.

RACHUN BROTHERS

263 Kent Ave., Brooklyn, N. Y.

MAGISKI DAIKTAI PINIGŲ LOŠEJAMS!

Vaktuokite gudrių kazirinkų trik-sus. Prof. Kitras' nauja knyga iš-aiskina, kaip kazirinkai savo trik-sus padaro. Kaina \$1. Mažai jau šebeliko. Firmutinė knyga, kuri taip išaiskina viską. 217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29

217-29